

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelk: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Contr. Corr. Post. No 11-3118
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina: 12 mesecev po Lr 12-
za inozemstvo pa Lr 22.80
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Intenzivno delovanje v Cirenaiiki

Sovražni oddelek ujet — 7 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 19. maja naslednje 716. vojno poročilo:

V Cirenaiiki so prednji oklopni oddelki odbili nekaj večjih sovražnih patrolj. Druge je pregnalo topništvo z ostrim ognjem. Južnovzhodno od el Mekilija je bil ujet sovražni oddelek pod vodstvom nekega oficirja.

Protiletalske baterije naših večjih oddel-

kov so sestrelile dve angleški letali. Letala, ki so bila na izvidniških poletih nad puščajskim ozemljem, so s strojnimi učinkovito obstreljevala sovražna motorna vozila.

V letalskih spopadih nad Malto so nemški lovci uničili 4 »Spittfire«. Nadaljnje letalo tipa Bristol Blenheim pa je po ostrem spopadu sestrelilo izvidniško letalo Kr. morarice. Padlo je v morje vzhodno od otoka. Eno naše letalo se ni vrnilo na oporišče.

Velika bitka pred Harkovom

Doslej uničenih 447 tankov — Vsi množestveni sovražni napadi odbiti
Sovjeti so v ponedeljek izgubili 45 letal

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 19. maja. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Uničenje zadnjih ostankov sovražnika na polotoku Kerču je pred zaključkom.

Na prostoru pred Harkovom so bili odbiti nadaljnji napadi množestvenih sovražnih sil. Pri tem je bilo večerj uničenih 80 sovražnih tankov, nadaljnjih 31 tankov in nad 500 vozil vseh vrst pa so izločile iz borbe letalske sile. Število tankov, ki jih je sovražnik izgubil od pričetka teh bojev dalje, se je s tem dvignilo na 447.

Na srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča je bilo nekaj uspešnih krajevnih napadov. V zaledju srednjega odseka je bilo razpršeno močno boljševiško krdo.

Na Laponskem so nemške čete dosegle dobre uspehe v srditih bojih na gozdnatem ozemlju. Sovražni protinapadi so bili odbiti. V vodah polotoka Kola je bila velika sovražna tovorna ladja z bombami tako hudo poškodovana, da je računati z njeno izgubo. Pri letalskih napadih na Murmansk je bilo povzročeno veliki razdejaje v pristaniškem področju.

Sovjeti so v letalskih spopadih izgubili 45 aparatov, med njimi 13 Hurricaneov.

V severni Afriki so skupine nemških bojnih letal uspešno napadle šotorska in druga taborišča Britancev na področju okrog Tobruka kakor tudi puščajsko železniško progo pri Capuzu.

Nad Malto so nemški in italijanski lovci v letalskih spopadih sestrelili 5 britanskih letal.

Ob južni obali Anglije so lažja bojna letala podneli učinkovito bombardirala vojaško važne objekte v pristaniških mestih Brighton in Deal. Pri tem je bilo zadetih več železniških in tovarniških naprav.

Nemški protinapadi na bojišču pri Harkovu

Berlin, 19. maja. d. Iz nemškega vrhovnega vojnega poveljništva se je o vojaških operacijah na področju pri Harkovu zvedelo, da so nemške čete od 12. maja uničile 324 sovjetskih tankov. Vsi sovražnikovi napadi na tem vojnem področju v soboto so bili zavrnjeni. Sovjetske čete so skušale izvajati gotove uspehe z močnimi silami svoje pehote, ki je napadala s podporo tankov, topništva in letalstva. Vsa sovražnikova prizadevanja pa so bila zavrnjena in je utrpel zelo velike izgube ljudi in materiala. Samo v soboto so nemške čete uničile 59 sovjetskih tankov. Tudi rumunske čete so uspešno odbijale sovražnikove napade. Tako so posebno močan sovjetski napad odbili Rumuni v soboto zjutraj. Po uspešnih obrambnih akcijah so nemške čete pričele pri Harkovu energične protinapade in so potisnile sovražnika dalje v ozadje. Nemskemu nemškemu oddelku je po ogrojeni borbi uspelo zlomiti močno sovražnikovo obrambo in prodreti do neke nemške strelne postojanke, ki so jo sovjetske čete obkolile ter nato oblegale 3 dni in pol. Poveljnik obkoljene nemške posadke, polkovnik, je čvrsto držal nemško postojanko v neprestanih ogroženih borbah s sovražnikom, ki je neprestano pošiljal v boj nove čete z novim vojnim materialom, ne upoštevajoč velikanske žrtve, ki so jih pri tem utrpeli njegovi oddelki. Uspešni nemški protinapad je osvobodil obkoljeno nemško postojanko. Sovražnik je bil vržen daleč nazaj.

V drugih odsekih južnega dela vzhodne fronte so nemške naskakovalne čete prodrele med močno utrjene sovjetske postojanke, porušile sovražnikove utrdbe naprave in se vrnile z mnogostevilnimi ujetniki na svoje izhodiščne postojanke.

Bitka se nadaljuje

Berlin, 19. maja. V okolici Harkova se borbe nadaljujejo. Rust so bili odbiti in Nemci so razdeljali mnogo njihovih vojskih strojev, tako da so sile maršala Timošenkina znatno oslabele. Doneški odsek je po izjavah Angležev in Rusov samih eden izmed najvažnejših na vsem vzhodnem bojišču. O bitki pri Harkovu je objavil »Völkischer Beobachter« podrobno poročilo svojega vojnega poročevalca, v katerem pravi:

»Število na bojišču zbranih boljševiških tankov je v resnici znatno in ni dvoma, da se je tokrat Timošenko odločil podzvzeti vse, da si izvojuje Harkov. Napad se je pričel ob zori. Tri ure je buhalo sovražno topništvo iz sto in sto žrel ogenj na naše postojanke. Oglasil so se tudi topovi težkega kalibra. Zatem so prišli napadi boljševiškega letalstva. Na obzorju so se pojavile neskončne vrste tankov. Položaj je bil kritičen, toda nastopili so naši bojni tanki in tako se je pričela ena največjih bitk med oklopnimi oddelki, kar jih je bilo kdaj na tem področju. Na stotine oklopnikov vseh velikosti se bori med seboj in strelja cele ure. Sovjetske izgube so bile že od prvega dne bitke tako velike, da je bil sovražnik prisiljen umakniti se in so nemški bataljoni zopet lahko zavzeli izgubljene postojanke. (»Ultimate Notizie«.)

360 sovjetskih tankov uničenih

Berlin, 19. maja. s. Na bojišču v Doneški kotlini so Nemci odbili vse ofenzivne operacije sovražnika in prešle same večkrat v protinapade. Število na tem odseku uničenih ali onesposobljenih sovjetskih tankov se je v zadnjih dneh povečalo na 360.

Boji pri Kerču

Berlin, 19. maja. Pri Kerču se je predvčerajšnjim še borila skupina sovjetskih sil, ki je bila obkoljena severovzhodno od mesta in je prešla v vrsto protinapadov,

v katerih je izkrcavala. Druge manjše boljševiške skupine, ki so prišle s kavkaške obale, so se skušale izkrcati za hrbotom nemških čet, a so bile nemudoma obkoljene in brčkone že prisiljene, da so se predale enako kakor druge skupine, ki so se še borile na področju Osoviya, na zadnjem skrajnem severovzhodnem koncu Krima. Število sovjetskih ujetnikov se je zaradi tega brčkone še povečalo, prav tako pa tudi vojni plen, med katerim je tudi nekaj nepoškodovanih baterij težkega obalnega topništva. (Ultimate Notizie.)

Izjalovljeni protinapadi

Berlin, 19. maja. s. Kakor se je izvedelo iz vojaškega vira, so Sovjeti tudi včeraj poskušali na bojišču pri Kerču prebiti nemški obroč z brezupnimi napadi, le so vsi propali, pri čemer so bile sovražniku prizadejane hude izgube. Dne 16. t. in popoldne so nemške in rumunske čete spet pogonale sovražnika preko njegovih postojank in nato prešle v silovite protinapade, ki jih je podpiralo topništvo z osredotočnim ognjem topništva. Obkoljeni oddelki sovražnika so utrpeli nove katastrofalne izgube.

Vojna na morju

Berlin, 19. maja. d. Na pristojni nemški vojaški strani je bilo včeraj objavljeno, da je sovražnik v prvih 18 dneh meseca maja izgubil vsega skupaj za 474.000 ton trgovskega in vojnega brodovja. Vseh jih je 17 trgovskih parnikov, katerih poplitev je objavilo včerajšnje nemško vojno poročilo. Vse to brodovje so potopile nemške podmornice. Po doslej zbranih podatkih je bilo v mesecu aprilu potopljenih 585.000 ton sovražnikovega trgovskega in vojnega brodovja.

Potopljena angleška korveta

Kim, 19. maja. s. Angleška admiralteta je objavila, da je bila potopljena angleška korvetna ladja »Hollyhock«.

Glavno bojišče

Berlin, 19. maja. s. Današnji nemški listi obširno komentirajo novi veliki uspeh nemškega podmorniškega orožja v ameriških vodah, in opozarjajo, da so se izgube sovražnega brodovja v zadnjih tednih zvišale

Nemška sodba o ameriških »čudežih«

Rooseveltova vojna z astronomskimi številkami

Berlin, 19. maja. Sedaj je prišla zopet vrsta na washingtonski radio, da svet v svet celo vrsto »čudovitih« števil. Svet neumežev je tako zvedel, da se je Roosevelt odločil preiti še letos v ofenzivo in doseči na nekaterih področjih rezultate, ki bodo dali vsaj občutek odločilnih uspehov. Vojna proizvodnja se je v Ameriki kar od danes do jutri »podvojila«. Radijski komentator je še dodal, da gradijo povsod podmornice v serijah in v toliki množini, da si bod Zedinjene države kmalu ustvarile najjačjo podmorniško orožje na svetu.

Vse to, pripominjajo ironično v Berlinu, naglašajo v Ameriki le toliko časa, dokler je še kaj dvomov o duševnem stanju polkovnika Knoch. ki ne zmore več vedno bolj kritičnega položaja, ki ne ve več, kako naj bi se boril proti podmornicam osi, ki strašno uničujejo severnoameriško trgovsko brodovje. Zaradi tega napovedujejo represalije, zaradi tega naj bi eskadrile severnoameriških podmornic navalele v evropske vode od Baltika do Jadrana, od Severnega do Tirenskega morja in napadle italijansko in nemške konvoje, toda kljub vsem takim napovedovalcem in ne glede na vse zasede angleških sil opravlja italijanski in nemški konvoji redno svojo nalogo.

Morda bodo stotine v Knoxovih ladje-delnih zgrajenih podmornic rabili drugod, predvsem na zapadnem Pacifiku, v borbi proti japonskim konvojem, ki vedno bolj večajo svoj akcijski radij in slede svojim pomorskim oboroženim silam. Morda, kar je še najbolj verjetno, veliko podmorniško brodovje ne bo imelo napadalnih namenov, marveč približno tako kakor letalske sile, ki jo je Roosevelt prav tako ustvaril s potezo peresa tako, da je prevedel »vsa najmodernejša letala z vseh 300 letalskih prog Zedinjenih držav« v vojaške formacije in bo služilo prevozu ekspedicijskih zborov na razna bojišča na Daljnem vzhodu.

Najlepše pa je to, da je celo Litvov zagrabila za trnek in je, ne vedoč, da številke washingtonske propagande med drugim služijo kremeljskim iluzijam, dosegel edinstveni privilegij, da je lahko kot prvi sporočil vsemu svetu, da izdelujejo letalske tovarne v Zedinjenih državah po 1000 letal na teden. Brčkone je bila njegova izjava v zvezi z neke vrste medzavezniško tehniško konferenco, ki se je pričela v Ottawi in ki se je udeležuje tudi sovjetska delegacija, pa je njen namen, da koordinira vse napore, da bi se lahko čimprej pričela letalska ofenziva proti Nemčiji.

Škoda pa je, da je prav v trenutku, ko je Litvov objavil svoje »čudovite« podatke, neki drugi diplomat, bivši odpravnik poslov nemškega poslanstva v Washingtonu, Thomsen, v Lizboni sprejel zastopnika tiska in jim izjavil, da je vojni potencial zvezdane republike ogromen bluff. Kar se tiče dobav Sovjetski zvezi, Zedinjene države v času od decembra do aprila niso mogle Stalinu poslati niti stotinke vsega onega, kar se mu objublja. K sreči, izjavljajo ironično berlinski pristojni krogi, imata angleška propaganda v splošnem

v tolikšni meri, da vzbujajo resne skrbi v nasprotnem taboru. List »Zwölfuhrblatt« ironično pravi, da bodo italijanske in nemške podmornice kmalu v toliki meri uničile sovražno brodovje, ako se bodo potopile nadaljevale v tem tempu, da kmalu ne bodo imele nobene tarče več. List »Börsen Zeitung« pa pod naslovom »Glavno bojišče« prav tako označuje katastrofalne izgube angleškega in ameriškega brodovja ter opozarja na nje v zvezi z nujnimi potrebami oskrbovanja raznih bojišč, zlasti v Rusiji in Avstraliji. Nobenega dvoma ni, zaključuje list, da je glavno bojišče, ki so odločilno vplivalo na nadaljnji potek vojnih operacij, prav za prav še sedaj ono, na katerem operirajo podmornice osi.

Letalski napadi na angleška mesta

Berlin, 19. maja. d. Dodatno k včerajšnjemu nemškemu vojnemu poročilu je bilo z nemškega uradnega mesta objavljeno, da sta bili cilj napadov nemških lahkih bombnikov v nedeljo mesti Folkestone in Hastings na jugovzhodni angleški obali. Nemška letala so tu bombardirala predvsem pristaniške naprave. V mestu Folkestone so bile zadete tudi mnoge velike zgradbe. V mestu Hastingsu je težka nemška bomba eksplodirala na koncu nekega pomola. Prav tako so tu nemške bombe zadele nekaj poslopj v bližini luke.

Berlin, 19. maja. d. S pristojnega nemškega vojaškega mesta javljajo, da so skupine nemških lahkih borbilnih letal tudi včeraj napadle vojaške cilje na južnovzhodni obali angleškega otočja. Letalci so opazili, kako so bombe zadele in poškodovale naprave velikega industrijskega podjetja.

Smrt nemškega admirala Oldekopa

Berlin, 19. maja. d. Iz Kiela javljajo, da je tamkaj po večletni bolezni v 64 letu starosti umrl admiral Ivan Oldekop. Pokojnik je kot šef štaba admirala Reuterja imel važno vlogo po prvi svetovni vojni v pripravih za potopitev nemške vojne mornarice pri Scapa Flowu. Po svetovni vojni je postal admiral Ivan Oldekop vrhovni poveljnik nemškega vojnega brodovja. To službo je opravljal od l. 1927 do l. 1931.

Pomoč kmečkemu prebivalstvu na Norveškem

Oslo, 19. maja. d. Norveška vlada bo izplačala norveškemu kmečkemu prebivalstvu 34 milijonov kron podpor, s katerimi naj se izravna razlika v življenjskih stroških med deželo in mesti. O tem je bila v Oslo v ponedeljek objavljena posebna uredba, ki določa, da se bodo sredstva za te podpore kmečkemu prebivalstvu našla v posebnih dodatnih vojnih davcih, uvedenih na razno blago, ki ni potrebno v vsakdanjem življenju. Tako bo uvedena nova 30% davščina na vse alkoholne pijače, 20% davščina na tobak in 10% na električne žarnice.

Ukrepi proti Židom v Bolgariji

Sofija, 19. maja. s. Finančni minister je odredil zaplenbo vseh delnic družbe Granit Oil v vrednosti 55 milijonov levov. Podjetje ima največjo tovarno cimenta v Bolgariji. Lastnika družbe, dva Žida, sta opustila obvezno prijavo premoženja. Proti njima bo uvedena preiskava in postavljena bosta pred sodišče. Iz istega razloga je bila zaplenjena premoženje mnogo drugih židovskih podjetij v vrednosti več milijonov levov.

Predvčerajšnjim ponoči je policija blokirala sofijsko železniško postajo in preiskala vse potnike. Nekaj sto Židov, ki so potovali brez potrebnih dovoljenj, je bilo aretiranih. Združenje bivših bolgarskih borcev zahteva v svojem uradnem glasilu od vlade najstrožjih ukrepov za odpravo protizidovstva in številnih verskih sekt v Bolgariji, ki hudo ogrožajo narodno edinstvo. List pravi, da deluje še zdaj v Bolgariji kakih 20 verskih sekt, ki so vse poganskega značaja.

Nove ceste v Dobruži

Sofija, 19. maja. s. 4000 delavcev je bilo mobiliziranih za gradnjo novih cest v Dobruži. S sodelovanjem nemške organizacije Todt bo v tem letu zgrajenih 1000 kilometrov modernih cest, ki bodo vezale deželo z najvažnejšimi gospodarskimi središči Bolgarije.

Letalski napadi na indijska mesta

Uničenje železniških zvez na indijskem obmejnem ozemlju

Tokio, 19. maja. (Domet). V zapadnem delu Birme očistujejo japonske čete teren poslednjih britanskih oddelkov. Japonsko letalstvo neprestano zasleduje bežeče angleške oddelke in napada tudi oddelke britanske vojske, ki so se zatekli že globoko na ozemlje Indije. Japonska bojna letala so v ponedeljek popoldne napadla tudi železniške naprave v Bahadurpurju in Silharju. Vse te naprave so japonske bombe poškodovale. Nadalje so japonska letala bombardirala tudi železniške vlake z bežnimi britanskimi četami. Mesto Bahadurpur leži 120 km zapadno od indijskega obmejnega mesta Imphala, Silhar pa 100 km zapadno od Imphala. K temu napadu so japonska borbena letala startala z nekega letališča v Birmi. Napad je britanske čete popolnoma presenetil, ker niso pričakovale tako daleč na indijskem ozemlju kakšnega napada japonskih letal. Učinek japonskega napada je bil zaradi tega še posebno močan.

Japonsko prodiranje v Junan

Tokio, 19. maja. (Domet). Z bojišča v severnem delu Birme in v kitajski pokrajini Junan javljajo, da japonske čete brez oddiha zasledujejo bežeče čungkingške oddelke. V nedeljo so japonske čete zadale nov silovit udarec kitajskemu oddelku, ki je skušal pobeigniti z bojišča v Sunglangu. Kitajski oddelki, ki je štel približno 3.000 mož, je bil skoraj docela uničen. Drugi japonski oddelki, ki so že prej uničili 200 čungkingških vojakov iz preostalih kitajskih oddelkov, se še zadržujejo v bližini mesta Bhamo, so včeraj zjutraj uničili še nadaljnjih 126 kitajskih vojakov. Japonski oddelki, ki so že prej zasedli mesto Mytkayna, so do nedelje zaplenili tudi 18 metkalcev min, 150 streljnih, 380 pušk, ter mnogo municije in razne druge vojne potrebine, med njimi tudi naprave za obveščevalno službo.

Sanghaj, 19. maja. Anglosaška agencija »United Press« je objavila v poročilu svojega poročevalca iz Čungkinga, da so bile japonske čete na meji pokrajine Junan znatno ojačene in da so sedaj pričele zopet prodirati dalje na Kitajsko. Zavzele so Tenghjuah in se bližajo Paosanu. Japonska kolona, ki prodira proti severu, je naletela v bližini Tenghjuah na srdit odpor Kitajcev. Druga japonska kolona prodira od juga po dolini reke Salween. V pokrajini Bahmu so se Japonci usmerili proti zapadu in so že prekorčili gornji Iravadi. V nekaterih odsekih so bile sovražne sile šibkejšje in tam so Kitajci prešli v protinapad. Vojaški krogi v Čungkingu zatrjujejo, da se bo kitajska ofenziva v splošnem lahko pričela šele, če bodo prispela ojačenja z anglosaške strani. Kitajci ne rabijo toliko ljudi kakor letal in težkih topov. V nasprotnem primeru se bo moral umik nadaljevati.

»Exchange Telegraph« pa je objavil v poročilu iz New Delhija, da je skrajni cilj sedanje japonske ofenzive v Junanu sam Čungking.

Kitajska polslužbena agencija »Cehijaj« beleži, da je bilo službeno objavljeno, da so Japonci v preteklem tednu zbrali znatno silo v Šaotingu, Liaosanu, Ningpau in drugih mestih v vzhodnem Čekiangu. Več japonskih kolon je od 15. maja na pohodu proti kitajskim postojankam. Prva taka kolona, ki šteje 4000 mož, se je pojavila pred kitajskimi postojankami v bližini Šaotinga. Kitajci so tam izvedli nekaj protinapadov. Druga japonska kolona, ki šteje 3000 mož, pa je že napadla Pelkvan. Iz Fungue sta prodrla dve japonski koloni in sta iz dveh smeri napadli Ninghai. (»Piccolo«.)

Lizbona, 19. maja. V Birmi poraženi angleški general Alexander je bil te dni na novi fronti, ki poteka le nekaj milj daleč od Bimarfuda v Asamu. Ko se je vrnil, je novinarjem podal nekaj izjav, v katerih je obeležil zadnje angleške nade glede na nevarnost, da pride do ogromne invazije v Indijo, takole:

»Indiji smo dali pet mesecev časa, da bi se pripravila za obrambo. Monsumi ji bodo dali še nadaljnje štiri mesece.« Toda general je takoj izrazil svoj dvom, da bi moglo deževje zadržati Japonce. »Naše čete,« je dejal, »so utrjene od prestanih borb in oslabilene zaradi pomanjkljive oskrbe. Naši tanki so pokvarjeni in radijske zveze postajajo od dne do dne slabše.« (»Piccolo«.)

Bombardiranje kitajskih mest

Sanghaj, 19. maja. d. S kitajskega bojišča javljajo, da so japonski bombniki izvršili v soboto močan napad na kitajsko mesto Kinhuo. V Čungkingu je bilo o napadu objavljeno posebno poročilo, ki pravi, da je napad izvršilo 19 japonskih bombnikov, ki so prileteli nad Kinhuo v treh zaporednih valovih in odvrgli po večini na predmestja nad 100 rušilnih bomb. Čungkingško poročilo pravi, da je bilo pri na-

padu ubitih 100 ljudi in da je bilo nad 70 hiš porušenih. Japonska letala so nadalje bombardirala mesto Tangki, ki leži jugozapadno od Kinhuo ob železniški progi, ki teče skozi Čekiang. Ta napad je bil izvršen v soboto zjutraj. Čungkingško poročilo navaja, da je bilo na mesto vrženih 48 bomb in da je bilo 33 oseb ubitih, 3 pa ranjene. Tudi v tem mestu je bilo porušenih okrog 80 poslopj.

Kitajski begunci v Kunmingu

Sanghaj, 19. maja. d. Iz Čungkinga se je izvedelo, da je kitajsko mesto Kunming preplavilo 40.000 Kitajcev, ki so bili evakuirani iz Burme po naglem japonskem prodoru preko tamkajšnjih čungkingških obrambnih črt. Vse ulice v Kunmingu so prenatrpane z begunci. Zavladala je velika lakota in izbruhnile so že nekatere kužne bolezni, v prvi vrsti griža, kolera in malarija. Čungkingška vlada je zaradi tega odredila oblastvom, da morajo begunce razseliti iz Kunminga po drugih mestih osrednje Kitajske, da bi se širjenje epidemije zaježilo.

Sodelovanje birmanskih oblasti z Japonci

Tokio, 19. maja. d. Iz Birme javljajo, da se je 12 visokih birmanskih upravnih uradnikov javilo na razpolago japonskim vojaškim oblastem in izrazilo svojo pripravljenost za sodelovanje pri obnovi Birme. Med tem 12 uradnikov je tudi več članov bivše birmanske vlade, ki so ob evakuaciji Ranguna pobeignili z britanskimi oblastmi v Mandalay. Ti uradniki bi morali iz Mandalaya pobeigniti z britanskimi oblastmi v Indijo, kjer naj bi sodelovali pri organizaciji begunske birmanske vlade s sedežem nekje v Indiji. Birmanski uradniki so to britansko zahtevo odklonili in se sedaj zatekli pod varstvo japonskih oblasti. Na ta način je prestopila na japonsko stran skoraj večina članov bivše birmanske vlade, izjemši ministra za proračun in ministra za finance, ki sta poročena z Američankama in sta z britanskimi oblastmi pobeignila v Indijo.

Letalski alarmi v Hanoju

Sanghaj, 19. maja. d. Iz glavnega mesta francoske Indokine Hanoja javljajo, da je bil tamkaj v nedeljo štirikrat letalski alarm. V nobenem primeru se nad mestom niso pojavila sovražna letala.

Napad na letališče pri Port Moresbyju

Sanghaj, 19. maja. d. Iz Melbournu javljajo, da so japonska lovka letala v ponedeljek ponovno napadla Port Moresby na Novi Gvineji. Avstralsko poročilo pravi, da je pri napadu sodelovalo 9 japonskih lovskih letal. Napad je veljal letališču pri Port Moresbyju.

Sanghaj, 19. maja. d. Iz Canberre javljajo, da je avstralski vojni minister Forde včeraj sporočil, da so japonska letala ob preletu mesta Port Moresby odvrgla 395 pisem avstralskih vojakov, ki so v japonskem ujetništvu. V pisemih javljajo avstralski vojni ujetniki, da Japonci z njimi lepo postopajo. Pismo so datirana od 28. aprila. K svojemu sporočilu je avstralski vojni minister pripomnil, da ni nobenega vzroka dvomiti nad avtentičnostjo teh pisem, v katerih avstralski vojni ujetniki priznavajo zgledno ravnanje japonskih vojaških oblasti.

Trgovinski sporazum Japonske z Indokino

Tokio, 19. maja. d. Tu je bilo službeno objavljeno, da so se uspešno zaključila pogajanja med Japonsko in Francosko Indokino za sklenitev novega trgovskega dogovora. Podrobnosti sicer niso bile objavljene, vendar sodijo v poučenih krogih, da temelji nova pogodba v glavnih potezah na trgovinskem dogovoru od lanskega leta.

Komunistični vohuni na Japonskem

Tokio, 19. maja. s. Listi objavljajo poročilo pravosodnega ministrstva o aretacijah v zvezi z neko vohunsko afero. Skupina vohunov je bila v zvezi s kominterno in so bili v njej japonski in tuji komunisti. Japonski člani organizacije pripadajo skoraj vsi višjim slojem. Zbrani material sestavljajo v glavnem zaupne informacije o državnih tajnostih. V komentarju ministrstva za pravosodje in notranjega ministrstva se navaja, da so vohuni delovali več let in da bo uvedena strožja kontrola, da se take stvari v bodoče ne bi ponavljale.

Obnovite naročnino!

Visoki komisar odboru za prehrano Navodila za ureditev in razdelitev življenjskih potrebščin

Ljubljana, 19. maja

V nedeljo ob 17. je v vladni palači Visoki komisar predsedoval prvemu sestanku članov odbora za ureditev prehrane, nje razdelitev in določitev cen industrijskim, poljedelskim in obrtnim proizvodom. Razen članov odbora so bili navzoči nadzornik dela inž. Massera, nadzornik rudnikov inž. Seguiti, načelnik gospodarskega sindikalnega urada Zveze borbenih fašijev por. Machioni in dr. Trevice od Prehranjevalnega urada za ljubljansko občino.

Eksc. Visoki komisar je naslovil nekoliko kratkih pozdravnih besed navzočim in izrazil svojo gotovost, da lahko načuna na popolno sodelovanje tako pri proučevanju kakor pri reševanju važnih vprašanj, ki so v načrtu. Nato je kot predsednik otvoril razpravo o raznih vprašanjih sporeda, zlasti o preskrbi mesta s kurivom, o cenah za les in premost, za električno razsvetljavo, nadalje o cenah tekstilij in glede preskrbe in razdelitve vina za vso pokrajino.

K različitim zadevam so se oglasili navzoči, nakar je Visoki komisar o vsakem

vprašanju podal kratek pregled o določbah in ugotovitvah sprejetega sklepa, ali pa je dal nalog posameznim večakom, naj nadzirajo in se temeljiteje razjasnijo vprašanja, da se bo lahko dosegla takojšnja njihova nujna rešitev. Na koncu je Visoki komisar sporočil, da je tudi oskrba s cementom za potrebe naše pokrajine popolnoma zagotovljena.

Poročilo Visokega komisarja okrajnim načelnikom

Včeraj ob 11. dopoldne je Visoki komisar ob navzočnosti podprefekta in doktorja Diamantija iz kabineta Visokega komisarja imel poročilo okrajnim komisarjem naše pokrajine, ki so mu podrobno poročali o politično-gospodarskem položaju njihovega področja.

Pri tem so se obravnavala razna vprašanja o prehrani, poljedelstvu, javnih delih in popravilih v raznih občinah. Visoki komisar je nato podal svoja navodila o delavnosti, ki se naj izvrši v raznih odsekih javnega življenja pokrajine.

sede posejale ves otok. V bližini gore Marinta, srelišču otokskih urtd, je nastal ogromen požar. Ožarje so pretresale oglašujoče eksplozije. Sovražnik nas je obstrleval tudi s sosednjega otoka Cavallo. V točki krogel, ki so nas z njimi obisipali z obeh strani, so naši čolni mirno pluli naprej. Ko smo bili samo še 300 metrov pred krajem, določenim za izkrcanje, so nas ujeli žarometi trdnjave Mackingley. Iz utrjenih položajev na otoku so začeli iz vseh vrst orožij streljati na nas. Naši čolna so z ognjem odgovorili in pospešili brzino. Svetlobne granate, ki so z njimi oboji streljali, so nudile edinstven pogled. Corregidor je na kratko bil podoben velikemu goreči krogli. Na kratko povelje so častniki in vojniki poskakovali v vodo. Pod žičnimi ovirami so priplavali na obalo. Izkrcanje se je izvršilo v dolžini 800 metrov. Junaki so po lestvah iz vrvi preplezali strmi breg. Po ogorčenem, dve in pol ure trajajočem boju se je sovražnik umaknil v utrjeno goro Marinta. Naše čete so izrabile svetlobo vzhajajoče lune in takoj začele zasledovati sovražnika.

Druga skupina japonskih čet se je izkrcala 24 ur pozneje nekoliko bolj proti zapadu. Obema oddelkoma se je posrečilo obkoliti glavne utrdbe v sredini otoka in jih po uporni ameriški obrambi zavzeti. Vsi japonski poročevalci so bili presenečeni nad izredno modernimi utrdbami otoka. Corregidor je bil v resnici, kakor so Američani govorili o njem, Gibraltar vzhoda. Toda kljub temu je padel v osmih dneh odkar so začeli Japonci glavne operacije proti otoku. Zanimivo je ob tej priliki omeniti, da je pred 40 leti filipinski patriot general Aguinaldo tri leta branil otok pred Američani.

Sestanek upravnega sveta Akademskega kolegija

Ljubljana, 19. maja. V soboto 16. maja se je sestel upravni svet Akademskega kolegija. Navzoč je bil tudi zaupnik vseučiliške organizacije v svojstvu odposlanca Visokega komisarja pri nadzorstvu nad dijaškimi domovi v

Ljubljani. Ob začetku sestanka je predsednik upravnega sveta prof. Josip Plečnik pozdravil dr. Carro v imenu vseh članov, nato pa je zaupnik vseučiliške organizacije v Ljubljani, ko je vse navzoče povabil k enominutnemu zbranimu molku v spomin dijakov župca in Kikla, poslušal poročilo, ki ga je podal tajnik ravnatelj Jeran.

Inž. Carra se je pohvalno izrazil o pomembnem delu in dobrem delovanju Akademskega kolegija, ki daje zavetje okoli 130 dijakom. Izrazil je željo Visokega komisarja, da se vsi študentski domovi razvijejo tako, da bodo mogli vsi na krajevno univerzo vpisani manj premožni dijaki najti v njih s primernimi ukrepi tisto materialno in duhovno udobnost, ki je potrebna njihovu fizičnemu in intelektualnemu stanju.

Podporno delo občinskega odborna za mesec april

V preteklem mesecu aprilu je odbor prejel 2555 prošelj za podporo, ki so bile skoraj vse ugodno rešene. Izdane podpore so bile naslednje:

Brezplačnih obdobjev je bilo razdeljenih 20.612, in sicer 450 osebam v skupni vrednosti 50.000 lir. Živilskih nakaznic 1021 3000 osebam v skupni vrednosti 103.379,30 lire, nakaznic za obroke 323 380 osebam v skupni vrednosti 28.133, nakaznic za obutev 342 342 osebam v skupni vrednosti 48.101, nakaznic za kurivo 38 100 osebam v skupni vrednosti 1710 lir, plačilo najemnine 107 320 osebam v skupnem znesku 16.818,40 lire in 17 raznih podpor 17 osebam za skupni znesek 1010 lir.

Vsega skupaj je bila podpora podeljena 4609 osebam v 65.511 primerih, za kar se je izdalo 249.151,70 lire.

Da se stvar še bolj uredi in se javnosti olajša predložitev prošelj in sprejem nakazil za podporo, se je uredil v Franciškanški ulici št. 6 poseben urad, kamor prihajajo potrebni prebivalci osrednjega dela mesta.

Nemčijo in Rusijo so Angleži in Američani smatrali, da sedaj Nemčija ne bo mogla dobiti potrebnih količin mangana. Toda kmalu so nemške čete v Ukrajini zasledile področje Nikopolja, na katero je odpadla ena tretjina sovjetske proizvodnje mangana, medtem ko so ostali rudniki mangana nahajajo južno od Kavkaza. Kakor sedaj poročajo nemški listi, je proizvodnja mangana v področju Nikopolja v polnem obsegu obnovljena. V s'vsko pa sta prišli Amerika in Anglija. Dobava sovjetskega mangana je zelo otežena, ker se je ta mangan prej izvažal preko Črnega morja, odkoder so Zedinjene države dobivale eno četrtino uvozne potrebe. Izvoz preko Sibirije pa je zelo otežkočen. Anglija ima sicer na razpolago indijski mangan, ki pa vsebuje preko 0,3% fosfora in je pred vojno zaradi tega ni bilo po njem toliko povpraševanja, ker je kvaliteto slabši. V splošnem je bil uvoz indijskega mangana otežkočen, ker se indijski mangan izvažal preko vzhodne indijske luke Vizagapatam (južno od Kalkute), odkoder ogroža pot po morju japonska mornarica. Vrtu tega primanjkuje Američanom in Angležem ladijska tovarna. Zato se v najnovšem času Američani prizadevajo, najti poseben postopek za pridobivanje mangana iz ameriških rud, ki pa vsebuje le malo te kovine.

Gospodarske vesti

— Pojasnilo vsem pridelovalcem žita, krompirja, fižola in lanu. Cim je izšla uredba Visokega komisarja (št. 88, Službeni list od 13. maja t. l.) o obvezni prijavi površin, posejanih z žiti, krompirjem, fižolom in lanom, prihajajo prizadeti na Pokrajinski prehranjevalni zavod z vprašanjem, če je treba prijaviti tudi malenkostne posevke in katera je najmanjša količina, ki jo je treba še prijaviti. Prizadeti se opozarjajo, da je tako iz uredb kakor iz predpisanih prijavnih tiskovin razvidno, da je treba prijaviti vsako tudi najmanjšo količino posevka, bodisi na njivi, bodisi na vrtu. Prijavne tiskovine se dbe na občinskih uradih, v Ljubljani pa na Mestnem gospodarskem uradu v Beethovnovi ul. 7.

— Odkupne cene za italijansko zgodnjo zelenjavo in za zgodnje sadje. Iz Rima poročajo, da je kmetijski minister izdal predpise o cenah za zgodnje sadje in zgodnjo zelenjavo in predpise, ki imajo namen jamčiti zrelost prodanega sadja. Cene, ki so določene, so odkupne cene, ki jih dobi pridelovalec in se seveda v prometu primerno povečajo zaradi razdeljalnih in prevoznih stroškov ter dobička veletrgovine in nadrobne trgovine. Odkupne cene za češnje so določene za 4 kvalitete skupine med 165 do 290 lir za sto. Odkupne cene za breskve znašajo 290 do 350 lir, za jagode 270 do 560 lir, za stročji fižol 210 do 290 lir za mlado čebulo 95 lir za metrski stot. Te cene so nekoliko nižje, kakor so veljale doslej.

— Prijava redkih kovin. Rimski Uradni list je včeraj objavil naredbu državnega podtajništva za vojno industrijo z dne 12. t. m., s katero se nalaga industrijskim tvrdkam, obrtnikom, trgovcem, laboratorijem in znanstvenim institutom, kakor tudi tehničnim, kemičnim, zobarskim in drugim laboratorijem, da morajo naznaniti svoje zaloge platine, rodija, iridija, osmija, rutenija in paladija. To velja tako za kovine v zlitkih in palicah, kakor za čiste kovine ali njihove zlitine, polizdelke in nekončane izdelke, ako vsebujejo vsaj deloma zgoraj omenjene kovine. Takisto je treba javiti aparate, ki niso več v rabi, odlomke in vsako že zavrženo količino ter odpadke in pepel, vsebujoče omenjene kovine.

— Italijansko-madžarska pogajanja o razširjanju madžarskega prometa preko Fiume so se te dni pričela v Stresli. Gre za izvajanje italijansko-madžarskega sporazuma o pospeševanju luškega prometa v Fiume. Konferenco vodi generalni ravnatelj italijanskih državnih železnic senator Velani. Poleg številnih italijanskih in madžarskih strokovnjakov prisotvuje konferenci tudi generalni direktor madžarskih državnih železnic Imređy.

— Racioniranje mila na Hrvaškem. Hrvatsko ministrstvo je izdalo naredbu o prometu z milom, po kateri sme vsaka oseba na podlagi posebnih kuponov kupiti na vsaka dva meseca 250 g enotnega praška za pranje ali 100 g enotnega mila za pranje, če je tako milo na razpolago. Poleg tega dobi vsaka oseba na 4 meseca 100 g enotnega toaletnega mila za umivanje in vsak moški preko 18 let starosti 50 g mila za britje.

— Izmjena davilcev v Evropi. Nemški ministrski ravnatelj dr. Beisiegel opozarja v nekem članku, da je bil še leta 1941 v 15 evropskih državah 2 1/2 milijona brezposelnih davilcev, medtem ko je bilo v Nemčiji 2 milijona prostih službenih mest. Zato je treba v bodoče vprašanje zaposlitve urediti tako, da bodo davilci iz držav, kjer obstoji brezposelnost, odšli v države, kjer obstoji pomanjkanje davilcev. V Nemčiji je zaposlenih še 2 1/2 milijona inozemskih davilcev, ki so v zadnjih dveh letih poslali v svojo domovino 500 milijonov mark prihrankov.

Za ojačanje gospodarskih stikov Italije in Madžarske

Budimpešta, 19. maja. Da bi se ojačal trgovinski promet med Italijo in Madžarsko, so v Budimpešti te dni ustanovili posebno društvo z glavnico 400.000 pengov (okrog 2 milijona lir). Društvo bo poslovalo v okviru gospodarskih sporazumov med obema državama. Financirala sta ga Nacionalna delavna banka in »Comite« (Ultimate Notizie).

Nesoglasja v islandski vladi. Stockholm, 19. maja. Islandsko poslaništvo je objavilo, da je islandski minist. predsednik Johansson podal ostavko zaradi resnih nasprotij, ki so nastala med posameznimi islandskimi političnimi strankami. Čeprav je dosedanj zunanji minister Thors sestavljal novo vlado, ne kaže, da bi prišlo do pomirjenja. Med prebivalstvom je nastalo nezadovoljstvo zaradi draginje, ki je nastala po ameriški okupaciji otoka in ki še nadalje narašča. (Piccolo.)

Obnovite naročnino!

„Dan Italijanov po svetu“

Ljubljana, 19. maja.

Včeraj jutraj se je večja skupina fašistov, pripadajočih ljubljanskemu Fašiju, sestala v dvorani GILL-a. da bi prisostvovala proslavi »III. dneva Italijanov po svetu«. Proslavo je vodil Zvezni tajnik Orlandini.

Po kratki označitvi izrednega pomena proslave v tem vojnem razdobju je Zvezni tajnik podrobno govoril o imperijalni in fašistični zavesti vseh Italijanov. Ta je živa pri Italijanih v vsakem delu sveta, posebno pa v Ameriki, kamor je Italija od prvega vstajenja Amerike h kulturni državi prinašala vrednote lastne kulture, svoje inteligence in svojega dela. Vsi Italijani so danes kakor še nikoli združeni na znotraj okoli Duceja in pripravljani na vsako žrtve za zmagovalstvo Rima, ki je povsod in vedno dal visok delež svoje civilizacije.

Zvezni tajnik je nato predstavil zbranim fašistom Skvadrista Domenica De Simone kot novega namestnika tajnika ljubljanskega Fašija. Ta je na kratko zatrdil Zveznemu tajniku svojo voljo do dela in borbe Črnih srajc v Ljubljani, ki bodo nedvomno vredne v vsakem trenutku bratov, ki se bojujejo na raznih vojnih frontah.

Smrt francoskega kardinala

Pariz, 19. maja. s. Snodi je umrl kardinal Henry Baudrillard, rektor tukajšnjega katoliškega zavoda. Rojen je bil v Parizu 6. januarja 1859. Kot škof je najprej nastopil službo v škofiji Mitilene, za kardinala pa je bil imenovan 16. decembra 1935, z naslovom »Sveti Bernard zdravilnih voda.«

Senzacionalni odmevi o bitki v Kanalu

Italijanski pomorski strokovnjak je o prošlosti bitki v Kanalu, ko so nemške vojne ladje iz Boulognea odplule v domovinske luke, po angleških virih dognal popolno desorientiranost britanskih vrhovnih poveljstev.

Dne 12. februarja ob 10. jutraj je bil angleški letalski kapetan Fitzroy na izvidniškem poletu s svojim Spitfireom. V bližini Le Touquea je opazil brodogrje, sestojee iz dveh bojnih ladij, ene križarke in večjega števila manjših enot. Fitzroy je mislil, da vidi pod seboj angleško formacijo. Ko sta ga nato napadli nemški letali »Me 109«, je iskal zaščite pri spodaj plovecih ladjah. Šele ko so se okoli njega razpočile prve granate, se je zavedel, da brodogrje ni angleško, pač pa nemško. Fitzroy je zaokrenil svoje letalo in z največjo brziho pobegnil. Po desetih minutah je bil na varnem in tedaj je brzavil angleški obalni komandi naslednje sporočilo: »Sovražno brodogrje vozi v smeri proti Dovru in ga spremljajo močni oddelki letal. Nahaja se približno tri milje od Le Touquea. S poskodovanim strojem sem se vrnil.« Takoj po tem brzavljem poročilu je Fitzroy s svojim letalom padel v morje. Dne 12. februarja zvečer ga je našla posadka nekega angleškega motornega čolna še živega.

Brzavljno sporočilo Fitzroya je bilo za Angleže prva in edina vest, da so nemške pomorske enote »Scharnhorst«, »Gneisenau« in »Prinz Eugen« izplule iz luke Boulognea, poročila ruskim časopisom »Nuova Antologia« pod naslovom »Za kulisami vojne«. Fitzroyeva brzavljka je ob 10.37 prišla v roke nekega angleškega letalskega maršala, ki pa je mislil, da je sporočilo potegavščina sovražne tajne službe, kajti Fitzroy bi po njegovem mnenju poslal šifrirano brzavljko. Ob 10.50 je poveljnik nekega letalskega oddelka opozoril maršala na to, da je Fitzroy upravljal enosedežnemu letalu in da ni mogel pilotirati in obenem listati po šifrirni knjigi. Komanda je nato Fitzroyu brzavljala za potrdilo prve brzavljke, dobila pa ni odgovora, ker je medtem Fitzroyovo letalo padlo v morje in se razbilo.

Po daljšem premišljanju je bilo poslanih ob 11.10 šest torpednih letal tipa »Swordfish« na izvidniški polet. Ob 11.35 je ta letalski oddelek opazil nemško brodogrje v

višini Boulognea. Letalski maršal, katerega ime so Angleži zamočali, je ves vznemirjen alarmiral vso angleško južno obalo. V Londonu je delovala vest kakor bomba. Med posameznimi vojaškimi poveljstvi in štabi se je vnela mrzlična razprava. Prvi lord admiraltete Aleksander je dal domovinski mornarici povelje, naj takoj zapusti oporišča na Škotskem in s polno brzino odplove proti belgijski obali. Sem je odpotoval v Dover, od koder je mislil zasledovati razvoj pomorske bitke. Domovinska mornarica pa je priplula v Rokavski preliv šele jutraj 13. februarja, ko so nemške vojne ladje bile že v Nemškem zalivu.

Kar se tiče angleških operacij v zraku, so dobila letala dvojne nasprotujočih si povelji: eno od letalskega ministra Snelaira in drugo od šefa generanega štaba za letalstvo. Posledica tega je bila tolikšna zmešnjava, da angleški lovci niso našli bombnikov in so zato oboji imeli velikanske izgube. Šele naslednje jutro je prišlo do skupne akcije angleških letalskih sil. Toda nesreča je hotela, da so napadali angleško domovinsko mornarico, o kateri navzočnosti v Rokavskem prelivu letalci niso imeli pojma.

Medtem so že tudi angleške obalne baterije pri slabi vidljivosti iz vseh topov odprle ogenj na vodovje Rokavskega preliva. Nemške baterije so seveda odgovorile nanj in eden topovskih izstrelkov je, po kasnejših ugotovitvah, priletel v neposredno bližino hiše v Dovru, kjer se je tedaj nahajal prvi lord admiraltete Aleksander z namenikom, da bi opazoval pomorsko bitko. Le malo je manjkalo, da bi ne postal sam žrtev svojih vojaških načrtov. V splošni vznemirjenosti je britansko vrhovno poveljstvo pozabilo na brodogrje v Margatu, sestojee iz rušilcev in hitrih motornih čolnov. Njegov poveljnik kapetan Prey je iz svoje iniciative izplul in s krova rušilca »Campbella« vodil napad proti premočnemu nemškemu brodogrju, ki sicer ni bil prav nič uspešen, je pa pozneje služil londonski propagandi za dokaz, da je bilo vse možno storjeno.

Kaj je sledilo ponesrečeni pomorski bitki v Rokavskem prelivu, je vsakomur znano. Kritike javnosti, časopisov in spodnje zbornice je Churchill potolažil s preiskavo, ki pa je bila takoj zagrjena s plaščem vojaških tajnosti.

silovitem naskoku zavzeli obalne utrdbe. Dopisnik japonskega časopisa »Asahi«, ki se je z japonskimi vojniki udeležil tega napada, pripoveduje:

Operacije so se začele 5. maja. Naše čete so se vkrcale v čolne ob 10. zvečer pri Limaqu in Lamaou na polotoku Bataan. Bila je brezmesena noč. V daljavi so se videli na nebu črni oblaki. Morje je bilo mirno kakor z oljem pokrito. Nočno tišino je motil le ropot strojev motornih čolnov. Vojaki so v njih sedeli tiho in nepremično s čeladami na glavi in puškami v rokah. Tisoče zvezd je migljalo na tropskem nebu. Na levi so se v daljavi videli luči Manile. V nejasnih oblikih smo videli pred seboj nekaj temnega — otok Corregidor.

Ob 10.45 so začele naše baterije z vso silo streljati, da bi krile izkrcavanje, s strašnim bobnenjem so granate druga za drugo eksplodirale in v pravem smislu be-

Gospodarstvo

Italijansko-bolgarski trgovinski sporazum

Dne 15. maja je bil med Italijo in Bolgarijo v Sofiji podpisani gospodarski sporazum. Ta sporazum je za Italijo podpisal minister za zunanjo trgovino in devize Ricciardi, ki se na povabilo bolgarske vlade od 11. maja mudi v Sofiji, za Bolgarijo pa je sporazum podpisal trgovinski minister Zaharijev. Sporazum ureja blagovno izmenjavo med obema državama, prevoz in plačilni promet.

Dosedanji trgovinski sporazum od 11. oktobra 1941, ki bo potekel 30. junija t. l., je podaljšani do 30. junija 1943 z nekaterimi spremembami. Obseg blagovne izmenjave je povečan od dosedanjih 800 na 1000 milijonov lir. Predvsem je predvideno povečanje italijanskih dobav umetnih tekstilnih vlaken, predvidene pa so tudi večje dobave živil iz Bolgarije. Med drugim je določen nov kontingent 24 milijonov lir za dobavo svežega mesa v Italijo.

Sporazum ureja tudi ureditev prevoza, ki je doslej deloma oviral medsebojno blagovno izmenjavo. Na podlagi posebnega dogovora bo v kratkem z odobrenjem bolgarske vlade ustanovljena v Sofiji posebna družba, ki bo vršila redni blagovni promet na tovornih avtomobilih, in sicer iz Bolgarije preko Skoplja do albanskih luk v Draču in Valoni. Na bolgarski strani bo ta proga pozneje še podaljšana v smeri preko Ruščuka v Rumunijo do mesta Ploesti.

Minister Ricciardi je podal bolgarskim novinarjem izjavo, v kateri je poudaril pristrčen sprejem, ki ga je bil deležen v Bolgariji, in odkritosrčno prijateljstvo, ki obstoja med obema narodoma. Uradno poročilo, ki je bilo izdano v Sofiji, pa poudarja, da so se razgovori vršili v tradicionalnem italijansko-bolgarskem prijateljstvu. Zato je prišlo pri pogajanjih do soglasja v vseh točkah bolgarsko-italijanskih odnošajev.

Nove maksimalne cene za vino

Pretekli četrtek smo na podlagi naredb Visokega komisarja o cenah za vino z dne 6. maja izračunali za posamezne vrste vina nove cene. Sedaj objavlja »Službeni list« č. 129, 5. omenjene navedbe popravke in se ta člen pravilno glasi takole:

Koncesioniranim gostinskim obratom je dovoljeno zvišati v čl. I. skupinah A, B, C označene cene, po odbitku državne in občinske trošarine v znesku 2,32 lir za mesto Ljubljano in po odbitku državne trošarine v znesku 0,76 lir za druge kraje, za naslednje odstotke: gostinski obrati I. kategorije 90%, II. kategorija 80%, III. kategorija 60%, IV. kategorija 50%.

Račun bi bil torej naslednji: Za navadno vino, ki se prodaja iz sodov, znaša v Ljubljani osnovna cena, v kateri so upoštevane vse javne davčine, 6,50 lire za liter. Če od te cene odbijemo državno in občinsko trošarino 2,32 lire, dobimo kot osnovno za izračunanje pribitka 4,18 lir in znaša pribitek v gostinskem obratu IV. kategorije 2,09 lire, v obratu III. kategorije 2,51 lire, v obratu II. kategorije 3,34 lire in v obratu I. kategorije 3,76. Prodajna cena za navadno vino pa znaša v gostinskem obratu IV. kategorije 8,59 lire, v obratu III. kategorije 9,01, v obratu II. kategorije 9,84 in I. kategorije 10,26.

Za sortni cvček in domačo črnilno znaša osnovna cena 7,20, brez trošarine pa 4,88; če od tega zneska izračunamo pribitek in jih prištejemo k osnovni ceni, tedaj znaša maksimalna prodajna cena za sortni cvček in črnilno v gostinskem obratu IV. kategorije 9,64 lire, III. kategorije 10,13, II. kategorije 11,10 in I. kategorije 11,95 lire. Podobno se izračunajo tudi maksimalne cene za ostala vina.

Pojasnila k racionirani prodaji tekstilnih izdelkov

V naslednjem prinašamo nadaljnja pojasnila k racionirani prodaji tekstilnih izdelkov po okrožnici Visokega komisarja z dne 4. t. m.:

Tkanine za delovne obleke in halje v širini 140 cm in v težji 380 g na tekoči meter se uvrščajo med »ostale tkanine (poletne vrste)«, navedene v tabeli V, pod 2-2g. Tudi tkanina »Marinara« spada med »ostale tkanine (poletne vrste)« iz tabele V pod postavko 2.

Nabava tkanin namesto zaves za trgovinske lokale ni dovoljena, zato se tozadevne prošnje za nakupne bone ne smejo upoštevati.

Vrhnje in delovne obleke lekarnarjev in njih nameščencev si morajo dotičniki nabaviti s svojo osebo oblačilno izkaznico. Za nakup potrebnih brisač za čiščenje laboratorijev in lekarnarskih prostorov pa sme Trgovinska in industrijska zbornica izdati nakupne bone v omejenem številu.

Neracionirani domači čevlji se smejo kot taki prodajati le tedaj, če pri izdelavi nista uporabljena usnje ali guma niti v regeneriranem stanju.

Moški jopiči z dolgimi in s kratkimi rokavi, ki so izdelani iz tkanin za osebno perilo, se v pogledu racioniranja smatrajo za srajce in veljajo točke, navedene pod postavkami 9 in 10 tabele I.

Tkanine za podlogo ovratnikov in manšeti in za podlogo prs pri srajcah je treba šteti med tkanine za osebno perilo (tabela V, postavka 4). Izdelovalci ovratnikov, ki se hočejo oskrbeti s tem tekstilnim blagom, se morajo ravnati po postopku iz okrožnice z dne 13. novembra 1941.

Ženske čevlji, ki so izdelani iz usnenih gornjih delov in imajo podplate iz plutovine, obložene z gumijem ali italijanskim usnjem, brez opetnika in brez oprtja, se imajo uvrstiti med ženske tipizirane obutev.

Izdelki iz tkanin, ki se ne dajo razplesti in so izdelane na žakardnih statvah, se ne uvrščajo med pletenine, temveč med perilo, izdelano iz nepletenega blaga. Nerazpletne tkanine, izgotovljene na statvah drugačne vrste, pa se smatrajo kot pletenine.

Družinsko in kmečko platno je v pogledu racioniranja vključiti med tekstilno blago za hišno perilo (tabela V, postavka 7), pri tkaninah za prte pa je treba upoštevati okrožnico z dne 13. januarja t. l.

Tkanine v širini preko 100 cm in v teži 200 g na tekoči meter, ki se rabijo za izdelovanje moških jopičev s kratkimi rokavi, se ne morejo smatrati za tkanine za osebno perilo, temveč se uvrščajo med »druge tkanine (letne vrste)« iz tabele V, postavke 2/2b. Ženske plizmae, izdelane iz čolanih tkanin, se imajo uvrstiti med halje iz volne ali iz tipizirane volne pod postavko 15a tabele II.

Število točk za tkanine za prte mora ustrezati točkam dotične konfekcije. Število točk na tekoči meter mora biti torej v skladu s točkami ustreznega izdelanega blaga. Za prt za 6 oseb je določen maksimalni obseg 180×150 cm in je treba zanj po tabeli IV odvzeti 45 točk. Pri prodaji tkanine za take prte v širini 150 cm je treba torej odvzeti 25 točk na meter. Prti za 12 oseb smejo obsegati maksimalno 250×200 centimetrov in je predpisano za tak prt 90 točk. Za blago za prte v širini 200 cm velja torej 36 točk na meter. Za prtice v maksimalnem obsegu 60×60 cm je določenih po tabeli IV 5 točk. Za blago za prtice v širini 60 cm velja torej 8 točk na tekoči meter.

Maksimalne mere, ki so z okrožnico z dne 22. XI. in 17. XII. 1941 določene za čevlje novorojenčkov, otrok ter dečkov in deklic, veljajo tudi kot maksimalne mere za nogavice. Nogavice za novorojenčke smejo biti v stopalu dolge do 13 cm, za otroke do 4 let 18,6 cm, za dečke do 14 let pa 26 cm in za deklice 23,3 cm.

Borba za mangan

Med za vojno važnimi kovinami zavzema poleg železa najvažnejše mesto mangan, ki je v železarski industriji potreben kakor sol pri jedi. Dodatek mangana napravi jeklo trdo in trpežno, elastično, in zlasti poveča probnojo odpornost jeklenih plošč proti izstrelkom. Ostala nahajališča manganske rude v Južni Afriki, v Zapadni Afriki, v Braziliji in Kubi pa so manj pomembna. Po izbruhu vojne med

KULTURNI PREGLED

Pogled na italijansko-

hrvatskih kulturnih stikov

Zagreb, maja.

Izredni uspeh gostovanja hrvatske državne opere u Benetkah, Firenzah i Rimu je zopet obratio pozornost na pogledite italijansko-hrvatskih kulturnih odnosa. Ili bilo lahko podati prav u Italiji, te deželi najveće operne tradicije, folklornosti narodno oporo u dostojno vrniti laskoletni nepoznat obisk slavne rimske Opere. To da Gotovčeva reprezentativna hrvatska opera »Ero z onoga sveta« (»Lo sposo che è caduto dal cielo«) se je dovolj uveljavila tudi v kritičnem inozemstvu, zato je bila ta turneja zagrebške gledališča manj tvegana kakor bi bila sicer. Uspeh je pač opravil velike priprave za to preizkušnjo, saj je opera na novo nastudirana. Inscenacija in narodne nošnje so bile blesteče. Zagrebško gledališče si je le kot osrednje gledališče male države lahko privoščilo tako izredna sredstva. Na italijanski turneji je imel »Ero« značaj premiere, tako je bilo vse obnovljeno. Posebej se moramo biti veseli izrednega uspeha naših ožjih rojakov, Josipa Gostića in Josipa Križaja, ki ju italijanska kritika ne more dovolj prehladiti. V Firenzah je bilo zagrebško gostovanje hkrati najlepši uvod v »Maggio musicale fiorentino«. Uspehe hrvatskega opernega ansambla je dopolnil še mednarodno priznani dirigent Lovro Matačić, ki poleg Gotovčeva opravlja tudi posle ravnatelja opere; on je dirigiral veliki orkester Rimske filharmonije kakor tudi orkester Scale. ki sodita med najbolj priznane v Italiji.

Središče italijansko-hrvatskega kulturnega sodelovanja je zagrebški osrednji Istituto di Cultura Italiana pod večim vodstvom prof. Paola Miza, znanega jezikoslovca, ki je iz skromnih začetkov napravil iz tega zavoda močnega stebra italijanskega kulturnega vpliva v mladi hrvatski državi. Kakor znano, je sedaj v vseh hrvatskih srednjih šolah italijanska obvezna že od drugega razreda. Seveda ni bilo mogoče izvesti to odredbo povsod že v teku tega leta, ker silno primanjkuje učnih moči. Tako se med drugim pripravila v posebnem tečaju okrog petdeset romanistov, ki so dole poučevali francosčino in ki bodo svoje znanje izpopolnili še praktično s poletnim bivanjem v Italiji. Vsi profesorji zavoda so kar čez glavo zaposleni z nešteti jezikovnimi tečaji, ki trajajo ves dan. Prav obsežna biblioteka že zadostuje vsem potrebam in vsakemu okusu. Obširni prostori v dveh nadstropjih Gradske štedionice na Jelencem trgu so postali že pretesni za toliko tečajev, tako da bo treba za prihodnje šolsko leto še več prostorov in učnih moči. Vsak teden so v Institutu dve ali tri predavanja iz vseh področij italijanskega narodnega življenja, tako o fašistični ideologiji, o književnosti in likovni umetnosti, o korporativni ureditvi itd. Ta predavanja prirejata sami profesorji zavoda, včasih pa tudi strokovnjaki iz Italije. Med uglednimi predavani je treba posebej omeniti rektorja univerze v Pisi prof. Carla Alberta Rigginija, avtorja priznanih del iz fašističnega državnega prava, ki je prevzel predsedstvo vseh italijanskih kulturnih zavodov v hrvatski državi.

Razen zagrebškega osrednjega zavoda delujejo sedaj na Hrvatskem še italijanski kulturni zavodi v Osijeku, Karlovcu, Sarajevu, Banji Luki in Dubrovniku, ki razvijajo v manjšem obsegu isto kakor osrednji zavod. Pred kratkim je izšel prvi obsežni italijansko-hrvatski slovar dr. Deano-vice, profesorja italijanske na zagrebški univerzi. Pisec je izpolnil zelo obširno vrzel, saj doslej sploh ni bilo tako popolnega, znanstveno obdelanega slovarja, in je bil že nujno potreben. Na zagrebški univerzi se pripravljata tudi ustanovitve posebnih stolic za italijansko zgodovino in za vedo o totalitarni državi, zlasti o fašizmu. Na univerzah v Rimu, Milanu, Neapolju, Firenzi in Bologni že delujejo lektorati za hrvatski jezik in književnost. Letos je podelila italijanska vlada izredno veliko štipendij za hrvatske študente in diplomirance, ločeno po mnogih strokah, ki imajo zlasti praktičen pomen, tako da se bo sčasoma ustvarila mlada garda hrvatskih strokovnjakov, ki bodo svojo dokončno izobrazbo dobili na italijanskih univerzah. Lepo je tudi število štipendij, ki so določene še posebej za hrvatske književnike.

Naposled se pripravlja cela vrsta antologij in prevodov pomembnih del iz obeh književnosti. Za začetek sta izšli kar dve antologiji hrvatskega pesništva v italijanskem jeziku. Nestor hrvatskih pesnikov Vladimir Nazor, ki kljub svojim visokim letom še vedno neustrašivo ustvarja nova dela, je pripravil v sijajni italijanski antologiji 48 pesmi 29 najbolj značilnih hrvatskih pesnikov. Ta zbirka je ponovno dokazala, da lahko samo pesnik poda dovršen prevod iz tujega pesništva. Seveda je Nazor zbral le to, kar se mu je zdelo najboljši v hrvatskem pesništvu od Vraza do naših sodobnikov. Vsakemu pesniku je dodal tudi biografske podatke. Zbirka »Lirici Croati« je razdeljena na tri dele: Nekdanji, stariši in novejši. Prevodi so vedno poleg originalov.

Kmalu zatem je izšla pri Garzantu v Milanu druga antologija hrvatskega pesništva »Poeti Croati Moderni«, delo znanega rimskega slavista in glavnega nadzornika Instituta italijanske kulture v inozemstvu prof. Luigija Salvinija, ki je dobro znan tudi slovenskim kulturnim krogom. Profesor Salvini je spisal predgovor o hrvatski liriki. V prevodu je zastopano 60 modernih hrvatskih pesnikov s 135 pesmimi. Zanimivo bo vzporediti oba prevoda. Prof. Salvini pripravlja sedaj antologijo hrvatskih novelistov.

V Zagrebu pričakujejo z velikim zanimanjem prof. Urbanija italijanski prevod Budakovega »Ognjišta«. Prevod bo izšel pri Mondadoriju v Milanu. V hrvatskih kulturnih krogih čislajo prof. Urbanija kot protagonista italijansko-hrvatskega kulturnega sodelovanja. Tudi Italijanska Akademija je izdala pomembno zbirko študij svojih članov »Italia e Croazia«. V Zagrebu pripravljajo nekatere zanimive prevode iz italijanske literature. Končno bo hrvatska likovna umetnost zastopana prvič na letošnji beneški Biennali.

INSERIRAJTE V »JUTRO«!

Kronika

* Nova zbirka Ducejevih govorov in sestavkov. V kratkem bo izšel prvi zvezek tako imenovanih adrijskih člankov in govorov Benita Mussolinija. To bo zbirka doslej še ne objavljenih Ducejevih člankov in govorov v letih od 1914 do 1922. Zbirka bo obsegala pet zvezkov. Sestavki in govori bodo urejeni kronološko od prve številke »Popola d'Italia« do pohoda na Rim. Knjige bodo izčrpno zajele Mussolinijevo politiko in prikazale bistvene temelje fašistične miselnosti.

* Italijanski dar nemški vladi. S kratko svečanostjo je italijanski veleposlanik Dino Alfieri v Berlinu izročil v soboto ravnateljstvu nemške opere kip skladatelja Verdija, ki ga je minister Pavolini podaril nemški vladi.

* Nova nemška zaštita matere in otroka. Pravkar je bil v Nemčiji objavljen nov zakon o zaštiti matere in otroka. Državno delovno ministrstvo je z njim zagotovilo posebno zaščito vsem ženskam, ki so zaposlene v industriji, obrti, trgovini, pri kmetijstvu in drugod. Nekatere določbe se lahko razširijo tudi na ženske, ki sicer izrečno ne spadajo v območje novega zakona, n. pr. na gospodinjske pomočnice in na kmetice ter na družinske pripadnice, ki pomagajo na kmetiji. Predvsem prepoveduje novi zakon, da bi bile bodoče in doječe matere zaposlene z deli, ki lahko ogrožajo zdravje matere in otroka. Če je treba zaposliti v spremiteni, se dohodki ne smejo znižati. Šest tednov pred porodom in šest tednov po njem morajo biti matere popolnoma oproščene dela. Doječim materam je oprostitev od dela podaljšana na 8 tednov, po prezgodnjih porodih celo na 12 tednov. Razen tega prejmejo doječe matere za čas dojenja posebno doklado. Nova je prepoved, da bi bile bodoče in doječe matere zaposlene z nadurnim delom ter z nočno in praznično zaposlitvijo. Življenjski obstanek mora biti materam na vsak način zagotovljen. Zato je novi zakon predvsem razširil odpovedni rok daleč preko dosedanjega okvira. Kdor bo odslej dopustil blagoslovljeno mater, bo kaznovan. Tudi iz drugih vzrokov ne sme biti materam odpovedano od pričetka nosečnosti do štirih mesecev po porodu.

* Tekma šahovskih mojstrov v Solnogradu. Nemška šahovska zveza priredi 8. junija v gradu Mirabellu v Solnogradu šahovsko tekmo mojstrov. Dr. Euwe se tekme ne more udeležiti, namesto njega pa bo igral Klaus Junge. Nadaljnji tekmovalci so vele mojstri dr. Aljechin, Bogoljubov in Keres, nemški mojster Pavel Schmielt in Gösta Scholtz, ki je zmagal v evropskem turnirju v Monakovem. Vsak tekmovalci odigra po dve partiji.

* Umetni dež v Nemčiji. Ob poletni suši je treba umetno škropiti nasade, če nečemo, da nam vse ne povrne. Kakor je ugotovili nemški državni kuratorji za kmetijsko tehniko, namakajo doslej v Nemčiji umetno samo 40.000 hektarjev. Sklenjeno pa je, da bodo poslej umetno škropili 5 milijonov hektarjev ter si od tega obetajo za milijardo mark večji dohodek od sadja, površine in cvetja. To se pravi, da umetno škropljenje prinašalo toliko dohodka, kakor če bi pridobili 2 milijona hektarjev nove orne zemlje. Predvsem bodo ob Dolnjem Porenju ustvarili škropilne naprave za kakih 50.000 ha plodne zemlje, ker se je tam talna voda na širokih področjih zelo gorila in ima zemlja premalo moč. To je moderen, velikopotezen in izvedljiv načrt. V nemškem patentnem uradu pa imajo še kopico fantastičnih načrtov za škropljenje in namakanje. Med drugim je neki berlinski astronom priporočil, da bi za ustvarjanje umetnih padavin uvedli prevzate balone, skozi katere naj bi bila napeljana elektrika in naj bi žareče žice vplivale na ozračje, da bi dajalo moč, kada nastopi suša.

* Ker se je sam prijavil, se je rešil smrti. Mesar Jože Prager z Nizjega Avstrijskega se je te dni prijavil pri pristojnem oblastu in izpovedal, da je od pričetka sedanje vojne do lanskega poletja skrivaj zaklal 41 govedi, 31 telet in 3 svinje. Potem se je skesal in prenehal s skrivnim klanjem. Izročen je bil posebnemu sodišču na Dunaju, kjer so mu zavrlo lastne obtožbe priznale smrtno kazen, pokoril pa se bo 8 let v ječi ter mora plačati 3800 mark globe in 12.000 mark za povračilo škod.

* Tudi bernhardinci so nevarni. V splošnem veljajo bernhardinci za ljubeznive živali, ki se jim lahko približa vsak otrok. Vendar je opreznost na mestu. Kdaj pa kdaj se tudi v teh orjakih vzbudi sila nekdanje divjine. To je najbolj žalostno izpričan primer, ki se je zgodil pred desetletji, ko je neki izletnik s svojo 12letno hčerko obiskal hospic Sv. Bernarda na št. Gotardu. Medtem ko je oče ogledoval notranjost hospica, se je dekletke želelo poigrati z bernhardinci. Naenkrat so pa pobesneli in dekletke raztrgali. O tem je pisalo vse evropske časopise. Bolj nedolžen primer, ki pa vendarle tudi svari k previdnosti, se je zgodil te dni v neki vasi na Koroskem. Kmet Jurij Zablantnik je izpustil svojo čredo na pašo. Naenkrat se je sosedov bernhardinec pogljal za živalmi in je raztrgal tri ovce. Moral so ga ustreliti. Pri psu ni bila ugotovljena steklina.

* Vojaška pisma je pilnil. Pred posebnim sodiščem v Bielefeldu se je moral zagovarjati 43-letni poštar Viljem Mai iz Herforda. V dobi od januarja letos do aretacije v začetku aprila si je prisvojil 200 majhnih pošilk, namenjenih vojakom na fronti. V glavnem je bilo v teh zavojčkih tobak, ki ga je Mai delno prodal tovarišom, delno pa sam pokadil. Zadel ga je najstrožja kazen: bil je obsojen na smrt.

* Prva zbirka odpadkov na Madžarskem. V Segedinu so priredili prvo zbirko ostan- kov in odpadkov raznega blaga. Zbirka je trajala 4 dni. Prireditve je bila svečano uvedena z nagovori in filmana, da bodo dobili tudi ostali madžarski kraji zgled za nadaljnje zbirke.

IZ LJUBLJANE

* Tovariši Spominu Ferda Sonca. V nedeljo je bil pri Sv. Križu pokopan železniški komercialni poduradnik g. Ferdo Sone. Zapustil je vdovo in dva otroka. Njegovi tovariši se ga spominjajo z naslednjimi vsticami: Prijatelju Ferdu ni bilo usojeno, da bi se še veselil mlade prelesti, zaprejo se se steele, po katerih

se je vsako vrgel sprehajal. Rojen pred 50 leti na kraški zemlji, je bil vedno z mislijo pri svojih dragih Kot 13 letnik se je šel učiti mizarstva v sončno Gorizlo. Vedno skromen, potrpečljiv in pri tem veselo razpoložen se je po učni dobi podal v prelepi Trieste, toda 1912 se je odločil za železničarsko stroko. V svetovnem požaru je moral na bojne poljane. Karpatski mraz mu je zadal dosmrtni spomin, postal je vojni invalid. Vzel hudi poškodbi na nogah se je 1918 vrnil v železniško službo, ki jo je prav marljivo opravljal. Bil je pravi stanovski tovariš. Kjer koli je bilo treba pomagati, je nudil svojo oporo. Ustvaril si je lepo družinsko ognjišče. Priden kakor čebela je delal po gredičah. Ravno sredi najlepšega meseca so se za vedno zaprle njegove oči. Nastala je vrzel v njegovi družini kakor tudi v vrstah tovarišev in prijateljev, ki so ga spremlili v velikem številu. Lep mu bodi spomin, žalujočim pa naše toplo sožalje!

* Nov grob. Po težki bolezni je preminila učiteljica ga. Marija Vodopivec, po rodu Veluškovca. Za njo žalujejo sin Silvan, hčeri Vilma in Tatjana, sestra Kristina, brat Vladimir in številno drugo sorodstvo. K večnemu počitku bodo blago gospo spremlili v četrti ob 16 iz kapele sv. Marije na žalah na pokopališču pri Sv. Križu. Naj v miru počiva! Užaloščanim svojem izrekom naše iskreno sožalje!

* Že dva dni imamo krasno solnčno vreme, da je prvi užitek sprehajati se po parkih, gajih in sveže brsteh vrtovih. Ozračje se je močno ogrelo in Ljubljanci se že pridno solnčijo. Prava sezona se nam odpira na kopališču Iliriji. Vsekakor je letos zelo zgodnja in upajmo, da bo kar najbolj izdatna. Sadno drevje je v bohotnem krasu. Kakor poročajo z Dolenjskega tudi vinogradi lepo oznanjajo, vendar se je po zadnjem deževju pojavila nevarnost peronosporne in zato ta teden marsikdo hitijo s prvim škropljenjem, v kolikor pač imajo galco na razpolago. Na živilskem trgu v Ljubljani se lepi dnevi tudi prijazno odražajo: zelenjave je dovolj na razpolago in na izbiru je tudi precej južnega sadja. Ker barometer v Zvezdi vztrajno kaže na dež, lahko upamo, da bomo imeli še nekaj dni lepo vreme.

* Seja mestnega sveta. Zupan dr. Jure Adlešič je sklical sejo mestnega sveta ljubljanskega za četrtek 21. t. m. ob 17.30 v sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani. Na dnevnem redu javne seje so nazarila predsedstva, odobritev zapisnika zadnje seje, poročila finančnega odbora in poročila trošarinskega odbora. Na tajni seji bodo obravnavali o zapisniku zadnje seje in o raznih personalnih zadevah.

* Matere delavskih družin in sploh žene iz socialno šibkejših krogov se v svojih težavah in skrbih večkrat z zaupanjem pisмено obračajo na župana, da mu odkrije svoje želje in daje razne nasvete. Prav lahko je pa razumljivo, da v svojih skrbih pozabijo svojem podpisu pripisati tudi svoj naslov ter jim zato župan ne more pisмено odgovoriti, čeprav bi se jim rad pisмено zahvalil za nasvete, porojene iz izkušnje. Zato naj bodo tudi tiste matere in žene, ki so pozabile poleg svojih imen navesti tudi svoj naslov ter jim zato ni mogoče pisмено odgovorjati, prepričane, da župan smatra ta pisma za dobrodošla, ker odkritosrečno odkrivajo pravo sliko razmer v družinah našega delavstva, nižjega uslužbenstva in sploh manj premožnih slojev. Mestni prehranjevalni odbor obravnava vse predloge in nasvete ter si prizadeva, da bi bilo željam čim najbolj ustreženo — poleg tega pa nasvete in predloge sporoča tudi višjim oblastim, da bi pomagale socialno šibkejšim slojem in jim olajšale težke razmere.

* Nove plinske instalacije in razširitve sedanjih plinskih naprav so, kakor znano, po odredbi Visokega komisariata prepovedane, na kar mestna plinarna opozarja vse stranke, ki se nameravajo nanovo priključiti za uporabo plina. Po tej odredbi bo mestna plinarna sprejemala nove prijave za uporabo plina le v primerih preselitve, t. j. ob menjavi stanovanj v mestu samem ali pa ob priselitvi iz drugih krajev, če še ni minulo 6 mesecev od dneva, ko je stranka v prejšnjem stanovanju prenehal rabiti plin. V takih primerih izpolni stranka prijavno tiskovino, ki jo dobi v mestni plinarni ter jo predloži mestnemu anagrafskemu uradu potrditi, da v resnici stanuje v stanovanju, navedenem v prijavi. Ta potrdila mestnega anagrafskega urada so po odredbi Visokega Komisariata oproščena kolke. Pogoj, da bo plinarna takim prošnjam lahko ugodila, je pa, da so tista poslopja že opremljena z vsemi potrebnimi plinskimi vodi, a izjeme lahko dovoli samo Visoki Komisariat.

* Namesto cvetja na grob gospe Strnadove je osebe Higienskega zavoda v Ljubljani darovalo Društvo slepih 140 lir. Iskrana hvala!

* Nesreče. Na stopnicah je padla in si zlomila desnico 23-letna služkinja Marija Jurisčeva iz Ljubljane. Na zarjavel žebelj je stopila 24-letna delavka Tobacne tovarne Marija Kunejve; ker je bila nevarnost, da si zastupi kri, so jo prepeljali v bolnišnico. Levico ima ranjeno 56-letna zasebnica Marija Majcnova iz Ljubljane. Pri telovadbi si je poškodoval desno nogo 12-letni sin tiskarja Ivan Štubelj iz Ljubljane. 41-letni posestnik Jože Rigler iz Gorenjih Lašč pri Sotražici je padel in si poškodoval levico. Avtomobil je podrl na cesti 5-letno Anico Zrmškovo z Rudnika. Poškodovana je po vsem telesu. Ponesrečenec se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

* Gledališče potrebuje za uprizoritev Bizetove opere »Carmen« statista. Tisti, ki so sodelovali pri lanskem uprizoritvi in novi, ki bi hoteli sodelovati, naj se javijo v četrtek ob 11. uri v Operi.

* Dražbe zlatnine in dragocenih predmetov v ljubljanski mestni zastavljalnici morajo do preklica opustiti, obenem pa tudi opozarjamo, da neresni predmeti zapadejo in prebitki ne bodo več izplačani.

* Drugo skupinsko potovanje v Firenze priredi potovalni urad CTT. Prijave do 23. maja.

Z Gorenjskega

V škofiji Luki so priredili razstavo v iz- žebah Koželjeve trdnje. Razstavili so copate za ranjence, ki jih je napravilo škof- ješko žentstvo. Več sto parov je bilo od poslanih. — Pred kratkim je na ženskem družabnem večeru govorila okrožna ženska voditeljica Ebenaurova iz Kranja. Razla- gala je nemško narodno skupnost in pre- dajala filmske slike. — Organizacijski vodja Moser iz Kranja je na moškem zbe- ru govoril o nalogah blokvnih in celičnih voditeljev. Zlasti je propagiral bodoče so- delovanje pri zbirkah za nemški Rdeči križ.

V Litiji so ustanovili telovadno in sport- no skupnost, ki jo vodi Roland Edelman. Vršil se je zadnjič tudi godni tek, ki so ga morali že dvakrat preložit zaradi sla- bega vremena. Tekem se je udeležilo 120 tekmovalcev. — V šmartnem pri Litiji je bilo zborovanje rokodelcev. Krajevni sku- pinski vodja Lovrenc Weis je razlagal obrt- ne pravice v Nemčiji.

Na Brezjah je bil zbor blokvnih, celic- nih in drugih voditeljev. Govornik Rindler je obravnaval gospodarska vprašanja. Vlak mu je odrezal obe nogi. V St. Viliu na Koroskem je šel 51letni železničar Jan- nez Seber na kolodvorščem progo. Nenadno ga je zadela lokomotiva, ki mu je odrezala obe nogi. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je njegovo življenje v smrtni ne- varnosti, ker je izgubil mnogo krvi.

Iz Hrvatske

Ustaško gibanje bo zastopano v vladji. F-glavnik ur. Pavelić je Dogaivniku dr. Ludiviku Scholz poveril razlozstvo nal- organizacijo ustaškega gibanja in glavnega stana. Dr. Scholz se v tem svojstvu ime- njuje Postrojnik, ima položaj državnega ministra in je obenem član vlade.

Hrvatska se bo udeležila Biennale. Po sporočilu agencije Croatia se bo Hrvatska letos prvič udeležila Biennale v Benetkah. Med drugimi bo razstavili tudi kipar Me- strović. Za vodjo hrvatskega odelka na Biennali je bil imenovan slikar Kirin.

Hrvatsko-nemški obmejni promet. Pre- tekli četrtek je bila podpisana hrvatsko- nemška pogodba o obmejnem prometu. Za Hrvatsko je podpisal pogodbo zunanji mi- nister dr. Lorković, v imenu Nemčije pa poslanik Kasche.

Zagrebška univerza je stara 273 let. V državnem arhivu v Zagrebu so našli listi- no cesarja Leopolda iz leta 1669., s katero je bila tedanja jezuitska akademija v Za- grebu uvrščena med univerze. Potemtakem je zagrebško vseučilišče, ki se je razvilo iz omenjene akademije, staro 273 let.

Hrvatski književniki so se iz Rumunije vrnili domov. Več dni trajajo obisk hr- vatskih književnikov v Rumuniji je bil za- ključen preteklo sredo z banketom, ki so mu med drugim prisostvovali rumunski prosvetni in propagandni minister in predstavniki kulturnih društev v Bukare- šti.

Povratak članov sarajevskega gledali- šča z gostovanja. Po 20-dnevnom gostova- nju v Mostarju in Dubrovniku so se čla- ni hrvatskega državnega gledališča v Sa- rajevu vrnili domov. V Mostarju so vpri- zorili 11 predstav, v Dubrovniku pa 16. Na poslovnih predstavih v Dubrovniku so navdušeno gledalci obdarili igralce z lo- vorjevimi vencii.

20 milijonov kun znaša mostarski pro- račun. Finančni minister je odobril pro- račun Mostarja za tekoče leto v znesku 19.685.674 kun. Pristojbna za uporabo električnega toka je bila zvišana na 10 kun za kilovatno uro, za potrošnjo kubič- nega metra vode pa bo treba v novem proračunskem razdobju plačati 3.50 kune.

Popis bakrenih predmetov. Zaradi veli- kega pomanjkanja modre galice je trgo- vinski minister odredil popis vseh pre- metov iz bakra, brona in medi. Popisani predmeti ostanjo do nadaljnjega na svo- jem mestu, posestniki pa morajo do 30. t. m. oddati izpolnjene prijave za vse sta- novalce v hiši.

Na Hrvatskem je 214.103 zavarovanih delavcev. Pri vseh okrožnih uradih, vstev- ši članstvo Merkurja, ki znaša 14.630 na- meščencev, so zavarovani 214.103 delavci in nameščenci. Med njimi je 148.839 mo- škkih in 65.264 žensk. Skupna letna zavaro- vana vsota znaša 274.200.000 kun.

Hrvatski akademiki v Italiji. Kulturno- sportne svečanosti italijanske liktorske mladine v Comu se je udeležilo tudi od- polanstvo hrvatske ustaške vseučilišče mladine pod vodstvom Zdenka Blažeko- vića.

Hrvatski mornarji na polji na Črno mor- je. Pretekli teden se je Zemun poslovil od mornarjev-legionarjev, ki so odšli na Črno morje. Mornarjem je bila prirejena poslovilna večerja, ki so se je udeležili predstavniki oblastev in odličnejši Ze- munci. Pred odhodom so mornarje zemun- ska dekleta okitila s cvetjem in hrvatski- mi trobojnicami.

Iz Srbije

Obnova beogradskega gledališča. Srbski ministri svet je dovolil za obnovo beo- gradskega državnega gledališča kredit 9 milijonov Din. Minister za javna dela je pooblaščen najeti posojilo pri domačih de- narnih zavodih. Za amortizacijo bo jamčila država.

Srbrohvatišna na madžarskih šolah. Mađ- žarski prosvetni minister Homan je izal odlok, po katerem se smejo na meščanskim šolah poučevati srbrohvatišna, rutonska, rumunščina in slovaščina po 2 uri na teden kot neobvezni učni predmet v krajih, ki so jih zasedle madžarske čete. Nemščina pa je na madžarskih šolah glavni predmet.

Popis prebivalstva v Beogradu. Izšla je uredba ministrskega sveta o popisu prebi- valstva. Obenem hočejo zbrati statistične podatke o industrijskih in trgovinskih po- djetjih.

Vzajemnost med srbskim prebivalstvom. Beogradski časopis »Novo Vreme« prinaša zanimivo poročilo o vzajemnosti srbskega ljudstva. Nedavni poziv ministrskega pred- stavstva Nedica po radiu je naletel pri kmetih na velik odziv. V vsakem pogledu so se izkazali plemeniti in pripravljeni pomagati bližnjemu. Najbolji zgled za to je dalo neko okrožje, kjer so si kmetje žvrla pritrjali od ust, da so jih lahko po- salji v stiski nahajajoče se kraje.

Otroci se bodo morali ostriči. Iz zdrav- stvenih razlogov se bodo morali vsi šolski otroci ostriči na balin in bodo tudi za an- prej smeli nositi le kratke lase. Med mladi- no nova odredba ni napravila veselja, pač pa med beogradskega bivci.

SPORT

Glavni nogometni dogodek

Jeseni mednarodna tekma Italija-Nemčija

Pa učinkoviti nogometni zmagi nad Madžari, ki jo je nemška nogometna re- prezentanca slavila pred dobrimi 14 dnevi v Budimpešti, je državni trener Herberger izjavil pred kratkim, da nemške elite na zelenem polju v bližnji bodočnosti ne ka- kajko nobene težje naloge. Herberger je pri- stavil tudi še, da se bo nemška reprezen- tancia le težko spet zbrala v tako močni sestavi kakor zadnjič, ker so skoraj vsi igralci v vojaški službi in jih ne bo tako lahko spet dobili vse do zadnjega za nove mednarodne tekme.

V zvezi z vestmi iz italijanskih virov, da bi bil sedaj najprimernejši čas za od- igranje medsebojne tekme med Nemčijo in Italijo, pravijo Nemci, da bo do tega srečanja moglo priti šele jeseni. Takrat računa državni trener, da se bosta dali izvesti dve tekmi z Italijo in še ena proti Švici. Termin teh srečanj pa ne bo poseb- no zgođen, ker se začne nova prvenstvena sezona v Italiji šele dne 4. oktobra, 14 dni prej pa bodo na sporedu že pokalne tek- me, pri katerih tudi sodelujejo vsi klubi iz obeh vodilnih divizij. V teh okoliščinah je precej verjetno, da bo za meddržavno tekmo prišel v poštove šele mesec novem- ber, tako da bosta obe strani lahko še te- meljito pregledali svoje igralce in morda uvrstili v svoj spored tudi nekaj težjih tekem za poskušnjo. Prvi dvoboj med Nemčijo in Italijo naj bi bil vsekakor v Berlinu.

Potek letošnjih mednarodnih tekem v nogometu je bil za nemško in italijansko reprezentanco tako uspešen, da se skoraj samo po sebi vsiljuje vprašanje, kakšen bi bil izid dvoboja med tema trenutno naj- boljšima enajstoricama v Evropi. Itahani so za Hrvati v krasni igri zveneče visoko zmagali nad Španci, Nemci pa so svoje- mu remisu v nastopu proti Španiji priklju- čili eno genzacionalno zmago nad madžar- sko elito v Budimpešti. Višek letošnje so- zone bi torej brez dvoma lahko nudila sa- mo zaključna borba med obema zmago- valcema iz Milana in Budimpešte in je samo škoda, da ta polzkušni izvedljiv v teku tekočega meseca. Seveda je težko reči v naprej, kakšni bosta obe reprezen- tanci v mesecu novembru, toda ne glede na to bo tekma med Nemčijo in Italijo — prava tekma sezone.

Norveški sport na novi poti

Okrog 500 predstavnikov norveškega sporta se je pred kratkim sestalo v Oslu. Z vseh strani države so prišli sportniki, deloma aktivni delavci, deloma pa njo- tni voditelji, da bi slednji po dvajsetletni sportni razcepitvi dali tudi sportni zgrad- bi dokončno obliko. V bodoče bo sport na Norveškem samo v službi nacionalne ideje in državne obrambe.

Prva dela za novo ureditev v sportu so se pričela pred 15 meseci in sprva niso napredovala preveč naglo, toda sčasoma je število aktivnih sportnikov in društev, ki so spoznala zahteve novega časa, zme- rom bolj narasčalo. Sportno življenje na Norveškem je zdaj popolnoma predruga- čeno — čisto po vzorcu moderne organi- zacije v nemškem telesno-vzgojnem siste- mu. Število šolskih ur za telovadbo in sport je bilo povišano, predvsem na dežel- ni. Smuške skakalnice in sportni prostori v bodoče ne bodo več na razpolago enemu samemu društvu, temveč bodo vse sport- ne naprave prevzele občine in skrbela za njihovo nadaljnjo ohranitev. Največje po- doro — ne samo moralno, temveč tudi materialno — pa bo sportno gibanje na Norveškem imelo v državnih voditeljih.

Nekaj drobiža

V Beogradu sta na praznik 14. t. m. igrala pokalno tekmo večna domača riva- lca BSK in SK 1913, ki ju je kljub npriz- najnemu vremenu prišlo gledat skoraj 15.000 ljudi. Dvoboj se je končal z 1 : 1 neodločeno; po tem najvažnejšem sreča- nju je SK 1913 v borbi za beogradske po- kal še zmerom v vodstvu, ki mu ga naj- brž ne bo mogoče več odvzeti.

Isti dan je v Zagrebu gostovala madžar- ska profesionalna enajstorka Klispesta, in sicer proti Grad'anskemu. Hrvati so zma- gali s 5 : 2 (1 : 1). Gole so zabili Jazbin- šek (2) ter Wolfi, Pleše in Cimermančič po enega. Na tekmi je bilo okrog 5000 gledalcev.

Celovški dnevnik objavlja zanimivo statistiko o ogromni udeležbi, ki jo je bil deležen prvi godni tek po vsem Koros- kem, vključno Gorenjske. List ugotavlja, da je bila naročena prireditve izvedena v 73 krajih vsega okrožja v splošno zado- voljstvo in je v vseh teh tekih nastopilo celo nekaj več kakor 10.000 udeležencev obojega spola.

Zadnja nemška rekorderka v plavanju, komaj 15letna Gisela Grass, se je pred kratkim — ožunačena po svojem prvem rekordu — lotila tudi svetovnega rekorda na 100 m prsno, ki ga od leta 1936 brani njena rojakinja Hanni Hölzner s časom 1:20.2. Poskus ni uspel, Grassova pa je s časom 1:23.4 še celo močno zaostala za znaniko, ki jo je zaočelala pred tednom dni in zabeležila z njo nov nemški rekord.

Madžarski rokoborci so bili pretekli petek — objava tega izida se je brez naše krivde nekoliko zakasnila — gostje v Mi- lanu, kjer so zmagali nad najboljšimi ro- koborci iz Italije s 4 : 2, pri čemer zadnje srečanje med obema nasprotnikoma iz najtežje kategorije sploh ni bilo ocenjeno, ker sta oba borca kazala popolno pasiv- nost. Edini točki za Italijo sta priborila Rigamonti in srednjelaški in Gallegatti v srednji kategoriji.

Kakor vsako leto bo tudi let

Papež je sprejel v avdienci italijanske vojne ranjence in se z njimi prijazno razgovarjal

Borba z daljavami

Italijanska mornarica in letalstvo obvladujeta Sredozemsko morje, ki je zaradi tega za Anglijo, Rusijo in Ameriko zaprto. Tudi angleška posest Gibraltarska in Malte na tem dejstvu ne more spremeniti ničesar. Prav tako sta na severu nemška mornarica in letalstvo zaprti pot čez Vzhodno morje. Rusija je na ta način ob oboje najkrajši in najugodnejši pomorski zvezi, po katerih bi lahko dobivala orožje in ostali vojni materiali iz Anglije in Amerike. Danes lahko dobiva blagovno pomoč od zaveznic le po Severnem morju preko Arhangelska, po Atlantskem in Indijskem oceanu preko Perzije in čez Tih ocean preko Vladivostoka. Vse te tri poti so neizmerno dolge in poleg tega izpostavljene napadom podmornic in letal. Tako da so tudi zelo nevarne.

Pot iz Severne Amerike čez Tih ocean praktično ne prihaja v poštev, ker vodi skozi nevarne japonske vode in jo torej od izbruha japonsko-ameriške vojne lahko uporabljajo le ruske ladje. Teh je mnogo premalo, da bi moge prevoziti večje količine vojnega materiala, saj potrebuje najhitrejši tovorni parnik od zapadno-ameriške obale do Vladivostoka 20 dni, tako da lahko opravi, ako vračunamo čas za nakrcavanje in izkrcavanje največ sedem do osem voženj na leto. A tudi, če bi imeli Rusi več ladij na razpolago, bi jim ne bilo mnogo pomagano, ker imajo za prevoz od Vladivostoka do evropskih bojišč samo eno železnico in še to po večjem delu enotno. Vrh tega vozi brzi tovorni vlak od Vladivostoka do Moskve najmanj 20 dni.

Podmornice osti ogrožajo tudi drugo pot, ki vodi iz Amerike in Anglije v Rusijo preko Atlantskega in Indijskega oceana do Perzije. A tudi če bi te nevarnosti ne bilo, je pot silno dolga, saj rabi hiter tovorni parnik iz Anglije ali Severne Amerike okrog Južne Afrike do Perzije polnih 40 dni, tako da lahko naredi največ štiri vožnje na leto. Preko Sredozemskega morja bi bila pot več ko za polovico krajša. Kakor čez Sibirijo postavljajo tudi pri prometu čez Perzijo suhozemске zveze

nepremagljivo oviro za stopnjevanje blagovnega prometa, ker vodi tudi čez Perzijo samo ena železnica. Verjetno grade Angliji in Rusi v Perziji sedaj nove vojaške ceste, vendar se zdi izključeno, da bi bile zgrajene v času, da bi lahko še za sedanjno vojno kaj pomenile.

Ni boljše ni za Rusijo severna pot. Res je precej krajša, a tudi po njej traja vožnja iz Anglije do Murmanska ali Arhangelska 15 dni, iz Amerike pa celo 30 dni. Murmanska železnica za večje transporte ne prihaja v poštev, ker je v območju nemških in finskih napadov. Ostane torej samo arhangelska železnica, katere prometna zmogljivost pa je tudi zelo omejena. Vrh tega je pomorska pot, ki drži ob severni norveški obali, zaradi nemških podmornic in letal silno ogrožena in je le redke konvoj, ki prispe na cilj, ne da bi utrpel občutne izgube.

Toda Rusija ima vsaj razmeroma močno lastno vojno industrijo. Angleške vojne v Egiptu, v Prednji Aziji in Indiji take industrije nimajo v bližnjem zaledju. Za nje je izguba sredozemske poti zato še tem hušji udarec. Da dospe vojna pošiljka iz Anglije v Egipt okrog južne Afrike, je treba skoro 50 dni, če bi bilo Sredozemsko morje odprto, pa bi prišla v 14 dneh in še prej. Iz Avstralije potrebuje tovorni parnik do Egipta 25, iz Nove Zelandije pa 30 dni. Iz New Yorka do Aleksandrije vodi brzi tovorni parnik 45 dni. Isti parnik lahko torej pot iz Anglije ali Amerike v Egipt in nazaj obvlada le trikrat ali največ štirikrat na leto.

Prav tako ogromno so razdalje, ki jih morajo premagati Američani, ko pošiljajo svoje orožje in svoje čete v Avstralijo. Iz New Yorka do Avstralije vozi tovorni parnik 35 dni, iz San Franciska ali kakega drugega zapadno-ameriškega pristanišča pa tudi še vedno vsaj 25 dni.

Ti primeri dovolj jasno predočujejo, kako ogromnega pomena je za Anglijo, Ameriko in Rusijo ladijski prostor in kako hud udarec je za nje izguba vsake ladje.

Naše gledališče

DRAMA

Sreda, 20. maja ob 17.30: Sola za žene. Red Sreda.

Četrtek, 21. maja ob 17.30: Poročno darilo. Premiera. Red premierski.

Petek, 22. maja ob 15.: Ifigenija. Izven. Dijska predstava. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol.

J. P. Mollière: »Sola za žene«. V igri je prikazan lik sebičnega, nekoliko patološkega meščana-filistra, ki si hoče vzgojiti mlado dekle v popolno zakonsko ženo. Njegove metoda se poslužuje stroge morale, toda kljub prizadevanjem zmaga nad razumom in sebičnostjo zanos resnice mlade ljubizni. Igrali bodo: Arnolda-Gregoric, Agnezo-Levarjeva, Horaca-Nakrst, Chrysald-Vl. Skrbnišek, Oronta-M. Skrbnišek, Alaina-Potokar, Gergetto-Kraljeva. Režiser in inascentor: inž. arh. B. Stupica. Intermezze igra pianist B. Adamič.

Opozarjamo na premiero prijetne in zabavne sodobne italijanske veseligrice, ki jo je napisal G. Forzano: »Poročno darilo«. Dejanje se plete okrog ljubezenske zgodbe mlade farmacevtke in avtomobilista, ki ga zanese naključje v lekarno letovišarskega mesta. Igra vsebuje dve veliki in nekaj epizodnih vlog, ki služijo v ilustracijo okolijskega dialoga, ki prijetni, ne brez humorja, tako da obeta delo prijeten gledališki večer. Igra je režiral prof. O. Šest.

V dijski predstavi Goethejeve »Ifigenije na Tavridi«, ki se bo vršila v petek po zelo znižanih cenah od 10 lir navzdol bo igrala naslovno vlogo Mileva Boltar-Ukmarjeva. Ostala zasedba bo običajna, začetek predstave ob 15. uri.

OPERA

Sreda, 20. maja ob 16.30: Evgenij Onegin. Red A.

Četrtek, 21. maja ob 17.: Boccaccio. Red Četrtek.

Petek, 22. maja ob 16.30: Carmen. Prvič v letošnji sezoni. Red Premierski

P. I. Čajkovskij: »Evgenij Onegin«. Danes v sredo bo predstava za red Sreda, v nedeljo ob 15. uri pa bo ponovitev izven abonmaja. Zasedba partij je sledeča: Lari-Policeva, Tatjana-Heybalova, Olga-Spanova, Onegin-Primožič, Lenski-Sladoljev, Gremm-Lupša, Filipjevna-B. Stritarjeva, Triquet-B. Sanci, stotnik-Skabar, Zarecki-Dolničar, Gillot - Mencin. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: inž. P. Golovin.

Prva letošnja ponovitev Bizetove opere: »Carmen«, z gostom Elzo Karlovčevom v naslovni partiji bo v petek za red Premierski. Že lani je zbudila s svojim nastopom redeljeno pozornost občinstva, ki cenijo njene nenavadne pevске in igralske vrline. Peko bodo: Josija-Franc, Escamille-Primožič, Dancaira-B. Sanci, Remendada-M. Sanci, Zunigo-Lupša, Morales-Anzlovar, Micaelo-Ribiceva, Frasquito-Polajnarjeva, Mercedes-Policeva. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja: Simoniti, koreograf: inž. P. Golovin.

Radio Ljubljana

SREDA, 20. maja 1942-XX

Ob 7.30: Poročila v slovensščini. 7.45: Lahka glasba; v odmoru (8.00) napoved časa. 8.15: Poročila v italijansščini. 12.15: Koncert klarinetnega tria. 12.40: Pesmi in naprevi. 13.00: Poročila v italijansščini; napoved časa 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensščini. 13.20: Orkester Cetra, vodi dirigent Barzizza. 13.50: Pisana glasba. 14.00: Poročila v italijansščini. 14.15: Klavirski koncert Mile Dervnovskove. 14.45: Poročila v slovensščini. 17.15: Koncert orkestralnega društva Glasbene Matice, vodi dirigent L. M. Škerjanec. 19.00: »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovensščini. 19.45: Koncert kitarista Stanka Preka. 20.00: Napoved časa; poročila v italijansščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensščini. 20.30: Vojaške pesmi. 20.40: Prenos iz gledališča »Pergola« v Firenzi. VIII. florentinski glasbeni maj: »Don Juane«, melodrama v dveh dejanjih. Libreto: Abate Lorenzo Da Ponte, glasba: W. A. Mozart. V odmoru: Predavanje v slovensščini. Po končani operi: Poročila v italijansščini.

S Spodnje štajerske

Kolesar pod avtom, Sredi Maribora je bil Franc Koban, nameščen pri Pklavici, ki je bil v avtomobilu, ko se je peljal s kolesom. Dobil je hude notranje poškodbe in so ga prepeljali v bolnišnico. Avtomobilski vozač je hotel pobegniti, pri tem pa je avto treščil v kandelaber in se hudo poškodoval. Vozač in njegov sopotnik sta ranjena.

Odkritje spomenika padlim vojakom bivšega 47. mariborskega polka je bilo v nedeljo opravljeno pred bivšo mariborsko kadetnico z večjo svečanostjo. Pred vzhodom v kapelico stoji mramorni spomenik s posvetitvijo 7.000 padlim. K svečanosti so prišli številni vojaški in civilni predstavniki. Govoril je major Götz, ki je svoj čas služil v 47. polku.

Huda nesreča pri oranju. Viničarka Antonija Levonikova je branala njivo. V brano je bila prevrežena krava. Zaradi komarjevega pika je žival naenkrat zbežala z brano vred čez polje. Po nesreči pa se je bil en zob zataknil v viničarčin čevlji in ji zasekal globoko rano na levi nogi. Prepeljali so jo v graško bolnišnico.

Blizna je usmrtila. Iz Malega Veljca poročajo: Te dni so našli 70letnega starupokojenca Urbana Schrittwieserja v gozdu mrtvega. Urban je bil na poti skozi goz, ko ga je naenkrat začel preganjati sosedov bik. Stari mož ni mogel ubežati divji živali, ki ga je podrla in mu zadala smrtonosne poškodbe.

— Kaj vas nisem pred kratkim že nesel dol?
— Ze, toda vrnila sem se gor, da se še nekoliko oblečem.

TEMPACCIO DA ASPIRINA!

Che diluvio! Ben presto i piedi si bagnano e si corre il rischio di buscarsi un raffreddore. Per evitare subito le compresse di

ZA SLABO VREME ASPIRIN!

Kak nali! Noge se hitro zmocijo in obstoja možnost prehlada. V izogib bolezni vzemite takoj tablete

ASPIRINA

BAYER

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Ročne tkalce

izurjene, sprejem takoj. — Medved, Beethovnova 14-1. 6609-1

Sprejem

poštenega krojaškega vajenca. Franc Avdič, Ljubljana, nasproti šole Ledina. 6641-1

Pomočnika in vajenca

sprejme Kotak Ivan, slikar in pisar, Ljubljana, Gorupova ul. 4. 6634-1

Sprejem

natakarico, blaginčarko in mladega delavca za lahko delo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6632-1

Služkinjo

za vsa hišna dela iščem. Vprašati: Sv. Petra c. 34. 6624-1

Čedno dekle

stanujoče pri starših v noznanosti Ljubljane, sprejememo kot pomožno moč v slaščičarni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6646-1

Svetovno znana tovarna

lekarniških preparatov išče mladega zdravnika ali diplomirane lektarja, vsakega francoskega jezika, za obisk zdravnikov tukajšnje pokrajine, v svrhu propagande medicinskih specialitet. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cav. Leon Lunine. 6645-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščemo za delo pri rezalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogl. odd. Jutra pod »Izposkovec 20542«. 6650-1

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

lesen lesenec (rijav) za sprejemnico, ampel za spalnico, luč za predsoho. — Steklene kroglice za vrtno palice. — Jarkovska ul. 4 (Stadion). 6404-6

Damske čevlje

nizke, št. 37, skoraj nove, za 120 lir prodam. — Ozleda se v trgovini Sever, Marjini trg 2. 6630-6

Hladilno omario

praktično za malo gospodinjstvo, prodaja Ivo Štembal, Vegova 8, pritičje. 6633-6

Nekaj novega

finega posteljnega perila (kapne z vezinami), dežni plašč za večjo damo in ročno delo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6633-6

Žepno uro

z verižico prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6637-6

Prodaj

fino trivostno harmoniko s 6 poltoni, električni lesenec na 6 žarnic, salonsko uro, Motor Sachs-Diamant 98 ter kompletno novo trgovsko opremo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dolenjski 20«. 6644-6

INSERIRAJ V »JUTRU«

Kupim

Stare gramofonske plošče kupuje in plača najvišje devetne cene samo »Evreste, Prečernova ul. 44. 6449-7

Knjige

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Prodaj

damske bele obleke, moderne, št. 38. Naslov: ing. Pretnar, Gledališka 4-III. 6643-6

Kolesa

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Triciklji

nosilnost do 300 kg, malo razbilen, napredaj za 1450 lir. Ogled: Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 6637-11

Triciklji za 550 lir

z uporabo našega kolesa, katero se ne kvari. Montaža traja 5 minut. Dobavlja takoj: Sušterič, specialna delavnica za triciklice, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče), telefon 29-27. 6636-11

Pohištvo

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Nov kavč

širok za dve osebi, cena 1300 lir, in

Novo pisalno mizo

zelo poceni prodajam. Generator delavnica, Tyrševa c. 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27. 6636-12

Oblacila

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Belo mornarsko obleko

skoro novo, poml. plašč in modro volneno obleko za 8-10letnega dečka prodam. Tržaška 11-1, desno. 6639-13

Prodaj

skoro nov spomladansko-jezenski moški površnik. — Poizve se: Gosposvetka c. 10-1, desno. 6649-13

Stanovanja

Beseda L.—60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—.

Stanovanje